

శ్రీరస్తు

దీ ఘోర శాశ్వతాము

ద్వీపద

BY

తా శ్లోపాక- చిరువేంగళనాథుడు.

ॐ

Restored Copy

M. No 12-7.2

శ్రీరస్తు శుభమస్తు

॥ బాలాసురయుద్ధము ॥

అలమేలు మంగళప్రపాజిరాంపాంగ
నలకనిర్జితభృంగనమితాంగమాంగ
శ్రీవేంకటేశ కాంక్షితకుపదేశ
సౌవర్ణసంకాశ సహజప్రకాశ
నిరతకల్యాణి వాణిశుతవాణి
సరసిజాంతిపాణి సద్గుణశ్రీణి
అనతశర్వాణి నభి నవశ్రీణి
మానితవేణి నమజ్జనశ్రీణి
సరసపంపకనాస హరువిలాస
సరసిఖివాస శంభుస్కందహాస
ప్రథమతనుఖాత త్రివిధతమాత
వర్ణితమునిఖాత వైభవఖ్యాత
భువనశరణ్య తిస్సురితలావళ్య

4 న త్రివిరజశుభగణ్యోయేతులనైపుణ్య
 నాత్మభావించి సాక్షాత్ గంబుజైశ్చ
 యూత్తియగురుని సంయమినాశుబేగడి
 శారదంబుద్ధిం పశత్తిఁ గీర్తిం ప
 శారద్భూమిం పశంతరుని భూమి-ప
 శ్రీవధూవరలబ్ధి సిద్ధవాక్యప్రతి
 పాదవిద్భవస్మృతి - - - తనగుళు
 ధరణిసంస్తుతభరద్వాజుసగణాత్మ
 హరిణార్క విమలా శేఖరాయనసూత్ర
 వరసందవరహారు వంశ పవిత్ర
 హరిబ్రహ్మతాత్పర్యాంకస్థయపుత్ర
 తిరుమలార్చిత్రుని భీశుకాబార్య
 విరశతొంపమతిరువేంగళనార
 పాతనామకుండైనయేనుమత్ప్రతికి
 త్రితులతహంమాంగతేజులమలుమంగ
 యేంపుసాంహారనభీశ్చేశ్వరిశౌసి
 సంపన్నకాంక్షితి సకలరక్షితిని
 శ్రీహరిపత్నిశ్చైర్విసపత్నికని
 మోహనగాత్రికంమోహనాత్రికని
 సత్సంకల్పకు సకలకల్పకారు

నిత్య సన్నతకు వర్జిత దాన రతకు
 ప్రతిష్ఠానుభావిత్వ కల్పిల(స)ప్రాప్త్యకును
 కలతవర్ణకును శ్రీకార క్షణకును
 నిర్మలాహారకు నిర్వికారకును
 భర్తృబలకు నిత్య భవగ్రాశిలకును
 శుభవనపాపభాగు విస్ఫురితభూషణకు
 సవన కిక్కిరి న ఘటాంబుల హస్తానికి
 శ్రీంగారవతికి నామితభక్త తత్తికి
 మంగళానివృత్తు నిర్మలతాంతియుతకు
 భాస సంభాష రతభాషాన విదూర
 భానంద మూర్తికి నమిత కిక్కిరి
 బలతంధరకు సజ్జన దురంధరకు
 శ్రీనివాస సంకీర్తనానందానంద
 హరివంశ మార్గాత్మకు నుభాకవల్ల
 కరమృదు బరిణయత్రుమమెట్టిచనిన
 జనమేనియుండువైశంపాయనామి
 మునిమూల పతే నామనామ ప్రానామ
 మాతామహానామన యతే యతే
 నరుదండభైష్ట్యయ నామనామ పతే
 సకలవిశ్వంభరా చక్రంబునదుమ

6 న కలంక మై మెరు వ మరు పంద వలున
ధారుణి యొక్క విచారణం వై న
చార్వర కాన గరంబు ధరణి యెన్నెందు
గురుత్వై న నాకంబు కావం ~~యెందు~~.

ప ర-గు కామృత తొడి వెక్ర కా రవయము
అది కష్ట ప సద్వి వార యొగ్గములు
పొదైన యు ప్పురి పరి ఘలన్నియలును
వలుది తలాప్రతి సౌభ వుల మీద నుండి
ప ర తొట్టి యి డిగ్గి బలకమంతు రులు

అతుల తనంబు పంక్తింగ విసూఖిల్లి
గత యొక్క తై న భాగ వతులు యుతులు
భూతి విద్యా సుధాం బుధుత్వై న బుధులు
ధారుణి సం గయొ ధ్యతలు భూప తులు
పరమ సుప ధ్వును లో రవం వై శ్వాసలు
? వరమ శివ్ర యులు పొంద యులు

పొంతాది గవి వాహం బవవ తూర్ణ గతుల
కై కైక మింబన కరులును వంతులు
పరు లగ్నంత సంప్రమ లిల శైలై
గురు సరాక్రతులు రామాతులు వసుతులు
బిలబ్బితైరవ ప్పంబు సౌరభ యంత

కల లాతి సం కీర్తనా సార తతులు
 తురు లు లా యి వి ముక్త ధుని నీరు లగిన
 కర వెలుప్ప వాతి నీల కాండము ల్లాగ
 ప్పాలంబు లా యి వి పంచసాయకాః
 వ్రాతె ట్ట పొ మ పత్రంబులు గాక
 కన్ను లా యి వి రతి కాంత్రుని పోతి
 సన్నుత మోహనాస్త్రంబులు గాక
 వీను లా యి వి మరు వివిధాగమముల
 గానం శ్రీకారము ల్ గాక
 నాస లా యి వి యననగ్రు వన వీడ్చి
 భాసిల్లు పొమ చం పకములు గాక
 మోపు లా యి వి యు భామోపామతంత్రీ
 తా వ్రుల మా వి తోదలలులు గాక
 పలుకు లా యి వి పంచ బాణుపాహముల
 వలసెం ప్పు పొభార వం బులు గాక
 వదనం బు లా యి వి వలరాణు తల్లి
 సరనం బులు గల సరెంబులు గాక
 గోళము లా యి వి నీతి గళ తపోవైరి.
 కలవనము ర నియ కంబువు ల్ గాక
 కరము లా యి వి కంతు కాసార నీమ

కరవేలు ప్లు నవనిస కాండముల్ గాక
 పన్నులా యివి మిన శరుమేడమీఁది
 పన్నిన హేమ కుంభంబులు గాక
 పిల్లలు దులా యివి శామల పృథులరథంబి
 ముర్ఖతైన వత్త సముంహంబు గాక
 మినులా యివి పృథ్వి హాసనినియము
 కాన, పింబిన బయ కాళంజుల్ గాక
 పదములా యివి యుత్తమభావనడబావి
 పొదలు మింబిన కుర్మ పోతవలుల్ గాక
 త్రిని లాకములు లగాని యుండనంగముల
 గను సత్తు వక్త్రని కామినీ మణులు
 గల శత్రురము లాక బ్యాత మగుము
 వలసె ప్పు శ్రీరమా వక్త్రుని హలయలు
 తము మోల్చిన న్యులు తగరటుగాన
 తము దాపె బానిలయూ ద్భారకాపురిని
 బలవంతుడైన భుంధువుల్ గాల్చి
 పీలసిల్లు యుండితి వివిధ సంపదల
 ఇలమింద నత్తరి. ని.న భానుకులుల
 బల తనూ భుచ్చి జైన బాణంబు సురంబు

కులంలనిలామాల మోక్ష మువ్వల
 వలులాన్ని వదిలి మై ముఖవిలసిమాన
 మాణిక్య మిత వార్తనామలనమకు
 శౌణి త పురి యెలు మను దను భాతి.
 బిందెందు వేదల సుక్త నా శా
 తాండవం యెనకింపు తరిసోర్పుమెవసి
 పండ్లనై లాతి వప్రస మాన బావల
 దండ మంజి లని వింతగ నావ ఇంబు
 వాయింబు కైలాస వా సుమేష్వింబు
 పాయక భూధర పతి పుత్రికా క
 పొపుగా తనదు పుర బాధర మనకు
 గా పుండని వునంత గురు వేడుకెనిన
 సుమరతి రిందరునిమి ముఖ యెల్లసై శా
 గ్గిరి శుంఠి బిల్వ రమణ వాకిలగా వదె శా
 పాలాక్షుఁ డిల్లం శబానిబంధో తనకు
 నీలాక ముననిచ్చఁ డి శా తొదను ము
 నరులమర్దంబ కిన్నరుల గుండింబు
 సరలనెనా డింబ భూసుయ్యోతి డింబు
 బలయుఁ డై యాకతి బ్రుల ముఖగము
 గెలెబయు సమర కాంక్షి త మగ్గలం ప

బి క నాండు వంశీ బి ర్వాక్యః శ్రీ శ్రీ
మలకు ఇత హం స్తు ధై వ్యై క్తి యుక్త నియో
హం రభ వద్భక్త బ్రహ్మిణి ద ర్శం బు
దు ర ము గావిం పక తే లగ దెం త యును
వే తం డే తుం డ ము ల్పద ఇం ప తొని
జాతు లో బో గం బు జేతు ల గజ్జా వే
తూ ర గ సాం దు ల వె డ లో తు ను మం గ తొని
కే ర ము ల ను ను బంధ క ర ము లు గా వె
వీ ర వై క్తి క తూ ర వివిధాం గ ర క్త
ధా ర ల భూం తాం ఇ ద న సిన గా ని
యం క దు యు బు ఘర్మ మిం క నా కె గార్తి
మం క బు రి పు మం తొ వివిధం పు మని న
ప క్త న న గి యా వి యా వం బు దె రి సి
ముక్తం డ ప తే నా మూ ఢం త్తూ యాం బు
క ను ప ల్కృ నీ నీ ల కం త కే త న ము
త నం ద్రా న తే ది వ సుం థ ర గుం బు నాం దు
నీ ను గెల్లు న ను గెల్లు ని బు లం బు గెల్లు
ధు ను తూం డ క యు గం బు గ లు ను వే యు ని న
అ ఘ్న డు వే బుం కి యా నా స్తు రుం డ కి సి
యె ప్ప లం కె లు వు లు తొ ల్లు బాం దు వు లు

గాలు వదైత్యేంద్రులు నాలువకిన్నకులు
 నాలువసామం తులుగాలువు దీపింప
 హంతుడెసం గీ నయట్టియూవరంబునకు
 పరిపూర్ణబుత్తుడై భాసిల్లువోళ
 అమరాధిపాతమంత్రి యైన కుంభాండు
 డమితవిస్మయబుత్తుడై బాణబాణులె
 కన్నదివిన్నదిగాదం నీవిప్పు
 తున్నవందంబునీయలున్న తత్వంబు
 హంతుడైకైలాసాంధ్రకదీపతిభౌసి
 కరవేలు పువట్టింబు నట్టెనొకాక
 సురరాజుతొడనీసున బారివాని
 క్కరిదెల్లు నీశాల నట్టెతొ(కరక)
 త్రిపతి భక్తి పూజయూజితమితంత్రి
 భూపతి త్వంబును మోదెనొమరల
 నోడునాతొడనీ నిర్ణయంబెల్లు
 వేరుకతొబెప్ప వరాక్షసేశ
 అనుబుబాణొసురుం కనియ్యమంత్రిని
 ఘనమైన యెక్కువ గృహభౌతనాకు
 ఇందు శేషిరుకదనీ యనొజ్జ
 వందనంబెనరింప వరసుతుల్లసి

12

కరదం డ సావన కర్ణంబు నీర
ర్దురతలు గావలయును ధూర్జ డ యనిన
ధరనీడు బర్హి కైతన మెన్న డౌని
యలరవడి తెసి వలలయలుం డిననాడు
కలుగు యుద్ధంబునో కరకం టుడనిన
దైలసి యున్నాడనిచ్చిం త పుత్రమున
యన నహహం యనియసురం ద్రుమఃత్ర
మనుభావ సేవయో మ టే యు నల్లనియె
మన మనియె డియెడ మనవి పోడితివి
పని వడి వంతుఁ టును పదవి నీ కైసరై
వొతుల మం త్రుల చ్చయో వొతుల బంధువుల
సుతుల వివాదింబు చూడక పొయి
యై మెల్లగై కుండ్ల వైమివైఁ తితివి
భూమి తొం కడు నప్రే యుద్ధి డౌనితితి
మాతం ద్రు పుకకుల దము న మెట్టి వేరదాక
పొతిగా డౌనిన పద్మి శేవరుండు
యెదిరిన నీవు న య్యెనొం త ట్లరుండు
కరనంబులనిల్చు గలొర డ్ధిర తను
అని యుట్లు పల్లెల నాసమయమున
భున తరమని నీలకం ధరధన్యు

పట పట ధవనులది కృపలంబు పగాల
 పెట పెట చిరిగి కుంభిని మించ వ్రాలె
 అది చూసె బల సూను కన్నెరువంది
 పైద తెలుసు తల్లితముల్ పొడవె తత్తురిని
 ధారుణి వలెకె గుర్తు మలా భీదగా కలగె
 తారాగణంబులు తరమగా డులె
 కరియును కులుకుల తగై కెను వయ్యె
 తురగ పొక్కింబులు దూవంబుల సరె
 సరసి జూక్తుల శంఖ్రు సరి పాల గలయ
 తరణి చందంబున దామెవ్వె జూడ
 నడి జూయ కుంభాంతుల రుద్రుని దప
 దివిజారి పనులు నేలెం వెనిండెని
 మాని నీయుక్తుడై మధుపెరిన సక్తి
 దాన పొన్నరులుండ తదనంతరంబు
 బొంబు పుత్రిక యువ్వా బాలక యనఁగ
 యెఱొంక యంబా స్య హేమాంగి గలదు
 త శుకుగన్నులది కుం రన. పువెక్కులది.
 వెలులక నూనారుది ముడుస్తే వీనులది
 పొగరు గుల్లులది యుల్లుకపువ్వులది. లది
 బగురుకెక్కిమొది మొత్త బూపులది.

14

మొరుగుజ్జే న్నెలది కైమ్మించు నవ్వవలది

యెరుక పుబా గలది మయూరంపున డది

తొమయెక నాడు పొరుగుసొంతిలయ
కీళి వసూర్బితోగె టనట్ల వేళ

పన్నీట ఖలకంబు బాగుగానాడి

వెన్నెలనిని ప్రోలు వెల్పట్టు కట్టి

నిచ్చిరి మై మ్మ శనంబు నెట్టిగ్రా త ఘాసి

తవల కమ్మలు వెట్ట గాగించుమొసల

క్రొన్నెల నామంబు కెన గాగిచ్చి

సన్నంబు గాగమంబుతి కెప్ప మన్ని

కొరయ రూకంత కస్తురి మొట్టు వెట్టి

సరులు గుల్లలమోద మోరం శవె ప

దీక్షెనకెంఱలు ? క్షతింబ

పొడగా వెక్కుల పసపు తారలంబ

కన్నెసంకు నువ్వులు గళవలు పంగటను

బున్నాది పదకంబు తెలుపు పువెట్టి

కెన గులు తెగళలంగ కెప్పు గీలంబ

కనుగెన ల్గాదంగ కాటుక నింబ

కరమునకేయుర కంకణానలులు

వరుస తూఁజొతింబ వాడిమి మెరసి

భావమునకు మారు పడి యెమ్మ ఖేట్ట
 తే. వెంఠ? కాల ద్రిపెండెయము శతించి
 తెంగేలచెంగబ్బ గీలంపు పట్ట
 బుంగారు పొవలు బ్రాగందుగా మొట్ట ?
 విడిత సుండీరవ విలసితంబు గుళు
 మాదియలంపు కెరలు సామమివసు వందవబన
 కిణి కిణి కింకిళి గిలగిల గిలుకు
 ఘనా ఘనా యనుచు సంగతి నెక్కు గతుల
 మొలనుల్ల ఘంటల మొరయంగ ముగద్ద
 తెలక తామరసాత్మి యొయ్యన కల
 పాంపెయవందన సారరసాల
 వంపక బుంబొర సరళ పాతర
 కరవీర బురుజ్జార బుదిర కదంబ
 కరకంబల వక్కొక క్రమ కమలు
 నలరినయట్ట యుద్యాన వనంబు
 బొలులతొంగుండిన పైల్ల వ సాత్తెంపె
 మరు బుడ్డ భారలొగ మత్త వంసకొగ
 కరమొప్పమెరు గురికాం పనలత లా
 యనచ నింపొందు వం ద్రాస్య లాంబెయలు
 వనకొక్క సలపి రవ్గన జాత్మి గూడి

కాయములుండని వేరటకాని జునియ్యటను
 పాయనికువవత్త పక్కలంబు
 పుష్పరగంతియలు వైమొసేసా యునఁగ
 పవమానవలత పుష్పరసాత్మ లతలు
 పలుమారు తల్గుకు గుల్మలమీద దసరయ
 ఫలములుగాయిం గవత్తకంకువార
 రాజుల్ల సల్లుల రానింపయ్యెంతయు
 పూనికానిన చూత పోతవల్లుకెట్లు
 ధారనికివంప తలరులుగానిసి
 పొరువనున్నయూపెలమీదవైపె
 మదదంతి యూన కృష్ణరవెనె సంతి
 పొట్టిలనపొమంతి పుచ్చులలంతి
 కులంబెయ్యెత్తేనుండ గుల్మలుగొడి
 గల్లలంబువైప సత్తని నమ్మపంల
 నది సొంత నెకకొంత యురరం టకైవ
 యెద సొంతగాని జుయ్యెనపచ్చి పోత
 పూపుతుమ్మెద్దులు ప్ర సూనాంతరముల
 దివింప నందు పొందిన తొడిగ గములు
 పర పొట్టిచ్చు దళ్యాంతి పేగగానుకరణి
 గరి మెత్తొమెత్తయ పేగమె పొట్టుకెనుమ

[illegible]

18 కైలంబం గరుడైమ్మ కైలంబం పట్ట
 స్రాంతే నియమనింబ సైదలనెత్తావి
 సైందివేగ తిసుప్పు పొల తంత యోయు
 కులము లంబుకనిక్త కైమ్మజారం గ
 పవరింబ పోరువ పథతిప్పివైవై
 అకైమ్మనీకైమ్మ నటు నిల్చు మనాచు
 తాకాలునింబు వాంబు ముగంబు ల
 పట్టం కంపుకైమ్మలు పన్నెంబునింబు
 పట్టం గత్తివైవై పం పకనాస యోయు
 మలయలు మునింబి యిమ్మ నగ్నావిపట్ట
 వలకైల గణితే గ్రామ వంక కైమ్మలును
 వాస ననీటలు వంబుకైమ్మలంబు
 పోసుం బంగారము తొలుతంబు గతిమ్మ
 యిమ్మననం తట్టని దమ్మ తూంట్లు
 యిమ్మన గావని పరుదే పోకగిత
 యుమరింబు నవకుసుమాంబు ప్రల్లిమ్మ
 కేమలంక్రిమియోయు కడు ముదంబుది
 యొకమోడ యొక్క కైమ్మలు విదనోత్రముల
 వికర పుష్ప రబంబు వెలుగు ప్రల్లిసమ
 పునెల్లి తినింబు నప్పుడు కన్నురూపులు

విష్ణుగ తాత పోవిడివెయ్యావే, లత
 తోరు వలుగాన్నిన బట్టి దె, రకెయె మ్మనూరు
 తేరవతన్నులనివె తీరు కప్పురము
 యింతలు నగలుయలు నిల్లంగిసెంత
 సంత సంఘులవ సంతంఘు లాడి
 బలకొని సలుపు కాళ్ళలు ద్విలువార
 తిలకంబు పసిడి యుండి యులు మోయంగ
 పయ్యోదల్పారంగ పాఠండ్లి కడల
 నెయ్యార మన గాపులు యుయ్యనవీక
 బెట్టారప్పలదరంగ పెనగా నిల్లంత
 పట్టుకీరలు తడం బుడగవేమతల
 క్రొనులల్లాడ ముంగురులు నటంప
 సొన బట్టనమరు నరములుగా యనగ
 వారునతొంగు గాడ నయ్యతివ తితెంబ
 కర మట్టి నా బలంతకమురాయంబ
 కవలతొమెట్టి క్కవలతొమింబు
 తొవలతొ తొ వితెంబు వలతొ దొట్
 గములతొ తరళ శృంగ ములతొ సార
 సములతొ నవసార సములతొ నలర
 గను నానిపు లకి ముల్ గట్టి యాకెల్ల ?

వనమూతరము సొచ్చు వారని పేర్కొ
 ఖరితొళియెండ్రుల ల్గువరింపువేళ
 తెలుడొండ్రు పోకక పలువ నీళ్ళింపు
 యోగాలనీత్రు నీ క్రొంగుల యనుచు
 కే తెత్తు గుల్లులు గిరి డొంగులు
 కలకంఠి యయ్యితి గ్రక్కన బట్టి
 వలవని యెంల యెవ్వని మొదలెట్టి
 యెందు యెందు లోల యెలెమ మొద
 సందడి యొని ను సదిజెప్పు మన
 తెలఁగునీ మై తెలు యెల్లవేళ
 వెలఁది పిదపి పోయి విడిచింపు కెనుచు
 రాకొందు ములు సంత్రువు మున నిట్లు
 కౌతి స్తల్లాట్టుచు కౌతి రవ్వబులు
 కరములు హంబు శృంగము అసుశ్రింబు
 సర సింజంబు లుద్రుంబు సముల్లిపె సంబ
 వని చావలెములు దాను వను అం ? అట్లు లాడ
 సేససి యంగము తెల్ల నేర్పడి యుండ
 వారు యెవ్వరింపు మెయ్యునాద ప్రేమ
 సరసీ బలంబుల చనుగవల్కుంబు
 బల్లవైకి వేలికి బరమతై లవలులు

బులబుల లాగా దాగిన పండు బుడూప
 పలుప్రేంద సొక బొంట్ వెలులు పండ్ల తియి
 బులకొలి సలుపు నన్నుడి బామయోజ్ఞ
 వెంగల్వ పూకకు పొర్లి పోల వలన
 రక్తగై నకుంపు సొరస కాండ తీతుల
 వీనుల బాహుల వివిధ సంగతుల
 ముని నాగేశ్వరు మైన పురివట్టు గట్టి
 సరస నీలపుకం తసరియమతింబు
 విరి వ్రేడి మైబుడి విదియవంతుల
 నగు వంతు కేదం శివన బుడంతుల
 దగి అంబు మలసి ముందర నిల్చిన గు
 మంబు మదింబు కాళింబు భావింబు
 కాళి నంతరుఁడని కదియ మావాంబు
 యుంబు మలట్టంగ న్నాజ్ఞానానిరము
 వంబున నంబు డివ్వలనుండి నవ్వు
 గిరి ప్పు సుతాభ వృత్తిల్లు గ్రీడింప నవ్వు
 యరువు పురి ప్రేమంబు వ. క్షింబు నాతి
 సరస పొన్నెండు సుభాక న్యతాంత
 నర వింద ముఖుల తొనని యెనిపిగద వ
 సొకటం యు సొకటం యు సొర సంగులు

తుక తుకలాడులుం భురకుచద్యయము
 ప్రాయలని వత్సమలగాడ జుగియింపపట్టి
 ప్రియములుతట్టింప నింబాదరంబు
 పనిగాను సతులంత సౌభాగ్యవతులుగా
 విప్రురునియ్యని కౌశిలత్తంబుగరగే
 కళలంట విభుని వెక్కిరి పోయె ముగివ
 తలపోయె మున్నెంత తపము పొసినదె
 యని సఖి దినమలతొం నాతు వాక్యములు
 విని నట్లు రామూలు వెలది సచ్చయను
 పలకె బాణాత్మజ భావంబు తెలిసి
 యలకంతునకు సెక్కు డగు పక్తదనము
 గల వారె డుసఖి నీకు గాంతత్వై నీదు
 తలపు నీజేర్చునెంతయు సోదరమున
 యునవు డులలపుత్రియత్తు నుసాంసి
 యని యెక్కుర పొనకత్తు జితూఠ
 నాకొంత్తి యెన్న డున గరాజు తనయ
 జేకూరుక రుణమై వెపు పోయనిన
 సి తపత్కేగ మునభాసి ల్లువె నొల్లి
 సి తపత్కేమున - ~~పాప~~ కిది నాంతయు
 జ్ఞద్రుసోదాగ్రంబు మెల్లన్వసె జ్ఞ

నిద్రా పోయె యెడు పోష నీ కలలుగన
 రతి కేళి నిను గూడి రమయింప ~~మహా~~ వాంఛ
 పతి యగునమ్మ శ్రీ పతి యాన యమచు
 కర్పణి నీ జన జీవన వలయురాను
 నర్చు వలున్ బ్రాహ్మణుని సంభ్రమంబె సగ
 కెలను వెల్చి అకర్మ క్షయ నొనరింప
 సలబతాభరణ వస్త్రంబులు దాల్చి
 శుభ్రుడైన బ్రాహ్మణుని తపరంబునకు
 మంగుష్ఠీ నోతెయి సమ్మదినుం డిరంత
 శుక వాణి యూహించు సుత యొక్క నాట
 సత లర తొల్ల జీవల సౌధంబు మాద
 కల్గి కమల స్తురువు గా బుట్టిన కౌశల్య
 బలువు మంచము సరపలు తొడనలర
 పలుచని వెలపట్టు పరశుపై వైచ
 చలువ దుష్టుత బిగబంపుగా బరచి
 కెదమ శ్రేవంతి రొకుటు సం డ బుల్లి
 ముగి దువైన తలగడ మొట్టగానునిచి
 వెలువలాయుత్తంబు సేసి నసెల్లి
 తళుకెత్తు నను సుఖి రట్టంబు గట్టి
 యెయ్యగిన పవళింబు యెరుగి పి నెల రి

తుక తుకలాడులుం భుర కుచద్యయము
 ప్రియలని వత్స ముగాడ శిరి యింప పట్టి
 ప్రియములుతల్లింప నుంబాధరంబు
 పనిగాను సతులెంత సౌభాగ్యవతులుగా
 బువురువిల్లుని కౌశిలత్తంబుగరగె
 కళలంబు విభుని పొక్త శ పోయముగవ
 తలపొయమున్నెంత తపముపొసినదె
 యని సఖి దినమలతొనాడు వాక్యములు
 చిని శల్బు రామాల వెలది నవ్వుచును
 పలకెబాణాత్మజ భావంబుతెలుసి
 యలకంతునకు నెక్కు డగు పక్తదనము
 గలవారెడు సఖి నీకు గాంతుడై నీడు
 తలపు నీజేర్చునెంతయు సోదరమున
 యునన్ బ్రతులపుత్రి యుత్తమ సుపాంశి
 యని యెరుక్కుర పునకాత్మ శత్రు శ
 నామోర్తి యెన్న డున గరాజు తనయ
 జేకూరుక రుణమై పొప్ప జేయనిన
 సి తపత్కేగ మునభాసి ల్లువె నొల్లి
 సి తపత్కేమున - భాగ్య కిది నాంతయు
 భద్ర సౌధాగ్రంబు పైల్లనొసెట్టి

నిద్రాపాగా యెడు పోషనీ కలలుగన
 రతి కేళి నిను గూడి రమియుం పుష్పావళి
 పతి యగునమ్మ శ్రీ పతి యూన యమమ
 శబ్దానిని నిజ సఖిని నవలలుదాను
 నర్కువలు బ్రాహ్మణుని సంభ్రమంబె సగ
 కైల ను వెల్చి అతి గ్రక్తన నోరుదెంబ
 సలలతాభరణ వస్త్రంబులు దాల్చి
 శిగుడిన బొడ్డ నెలాని తపురంబునకు
 మగువనోతెలు సమ్మ దినుం డిరంత
 శుక వాని యూహిని సుత యొక్క నాట
 సకల రత్నాభిరంబు సౌధంబు మోద
 కేళిక మున్నురువుగా బుట్ట నకూళ్లు
 బుట్ట నమంచము సరవలు తోడనల
 పలు పనివె లపట్టు పరస్పర సైవై
 పలు పదుపుట నిగనింపుగా బరలు
 మెదమ శైవంతి రొకుటు సంధి బుల్లి
 ముద్దువైన తలగడ మోటుగా నునియ
 వెలువలాయుత్తంబు సేసి నసెల్లి
 త చుకెత్తు నను సుఖి దట్టంబు గట్టి
 యెలుకైన పవళింబు యెరుగి పునె రిని

ప యోగద వలకలహా సునా దిద్ది
 గ విసి న రతూర్ణి శక్తి న వచ్చు మోక్షు
 యువకులకు కిన్నర యెల సచనావేళ
 వలకల గీలంబు వలుడ. ఇంక క్షేమల
 బలు మారు దే గడు సుబ్బల మోద మోపి
 మొన ప్రేక్షా శ్రుతి తంత్ర ముట్టి జీవాన్ని
 పను సతి జీవిత విలుకం గా బెట్టి
 సరిగ ము సదని స సని ధపమ గరి
 సరిగ ము రిగ ము స సని ధ ప ము నుచు
 బహు విశాలం-శక్తి- - తుల్య దుకేనం
 రవి మి. చవా యుంబు శ్రామ సం తతుల
 మేళముల్ సేసి సమ్మేళ ముల్ గాంగ.

అయ్యో పమాదంబుల ల ర మూ పుమను
 సంకీర్తనము . ఇందు ~~అ~~ ఇక్కిణి గీత
 ముంకింబు శుద్ధంబు లలర మోటుచును
 నిదుర కన్నుల దోర నీలకుం తలలు
 పదిల ప్పై యెం యుగ్మ పాదంబులు తు
 పొలతుక సుఖ నిద్ర పొని పుమనుండ
 కలల గీత మున్న థా కారు యుక్త రుంతు
 కలకలం గలతన కళలం టి యుం టి

కలశి పై కైశోమయి కాంబ చిట్టలు తి
 కలగానెరుంగ కకజవజపకురు ఇంచుమను
 నలుదెసలోపరికింబి నాతుల యుంబు
 కన్నీరు జారంగ కడు విన్ననగుచు
 సన్నంపు డెలుగున సల్లు లజ్జిరంగ
 అయ్యోడ వేస్తే వయ్యన అత్రు తోబు
 నయ్యోబాక న్యాయో ననియెమోయమ్మ
 కలువ లదగు కన్ను గవయెట్టు గాంగ
 చెట్టువై నమెరుగారు చెక్కులు గంద
 పసిండి నెత్తొమ్మికి బ్రతివిచ్చు వదన
 మిసుమంతగాంగ నిట్లెల బంతింప
 బులబులసృణావం డిసల్ల నీకు గలుగ
 వలవనివగపింత వలదని పలుకె
 పన్నీడు చోరొప్పు లమొంద దుడిబి
 చన్నులక్ష్మి కైంసుచక్రచార దిట్టి
 తీరుగా మౌగినాని తెలకంబుదీర్చు
 కిరతండాధరి కౌబుగీ అంబ
 భీరవా కళంబుల తేడ గా ములకె
 డొలికి నిర్దుదాలవో నూరె నీకు
 కలకంఠి వగసుంద కాళింబొమ్మ

నీతొగా డేరిం నింప నెలఁతయెవ్వరికి
 నాతొగా డే ఖైష్టువే నాతొగాడ లయనిన
 పన్నిన నును సిగ్గు భయమునుగదార
 కన్నియపలకె గద్గద కంఠయగుచు
 పొరియెవ్వఁడొకాని పుత్రబుకై యి
 వలసెప్ప ననుగూడి వండ్లిం బుచనియె
 కరవెనుయిల్చుచు మైకలవాండు మించు
 కురకర నచ్చు పొడగా మూరె నవరాంతు
 కడు పోలంతొసి కన్నులవారా తు
 పొడవుతైక నుపట్టు యునుములవారా తు
 నవచంపకొల్లా సనాసిత వారా తు
 బుచ్చురులబుగి బొంబు పొక్కులవారా తు
 కాయునుమించు చక్రని వారా తు వారా తు
 సెయల సేఁతలునీకు పెప్పెదననిన
 పొయనిబొదన బలుకంగనొడు
 తొగాయునుముఖియొడితొవ్రావనాకింక
 కులములగిన నునెక్కువనీయనీకు
 తల్పతెట్లుండునీనిం తట్టెయెంబుచుండ
 లునివంత యెరలంగనామత్రతొబ్బి
 కనుగాని మఱియుభాకాం తక్కిట్లనియె

పాతాళభూమి పక్ష బహువీరవరుల
 మీ తండ్రియనిగొల్పి మెరసెనెంతయును
 యట్టి చిత్రమకాల యాత్మని న్ను
 పట్టింగ నక్రూడె పరుఁ డిట్లు నొందె
 ప్రతిపక్షియెరుఁగవో యాశ్చర్యము
 తెలపెద వినుతేఁడతెల్లమిగాఁగ
 బిలఖావరా ? నైలనందనయు
 ఖలకౌళి సలపె తు సమయంబునందు
 క్రొంది యొక్క క్రొంద్రయంపన్న
 గొరి యెట్టింగ శంకరుని ముందడి ను
 కలలు నెవ్వంతుకరమర్చి నిన్ను
 కలయునా తఁడె నీకు కా తుడయ్యెడిది
 యనుమాండ మరతె యది నిక్కమయ్యె
 వనరు మా శంధి నెవ్వగ మానుమనిన
 కలగానెట్టి యొక్కనాల్లలం మ
 పల్కె కుంభాం తసంభవ తొండనపు డి
 కలపొప్ప నంత నిక్కలగా. మెనటి
 కలుగఁజేసెన లోక కాంతుని నాకు
 విరహాన్ని ప్రేమవె వేవొ మున్న భుండు
 చరిత్ర తన చిప్ర విండి సంధింగ

14

వరు నొచ్చి యంతాపవాల్లి వేల్పు తగ
కోరిజ్జోయి పల్ల వాదతి నన్ను వనోభా
కలలుగననిన్ను వేడ్కల శయ్యిమించ
గలసి యాతి తులనాపలు సేయలు
వానిదేస్త్రదనం త వాండ్లై ననిస్రూ
వానిచేరె రింగింబు పు వనితకాదోని
యలుబుడ్లై ననోమి కాలుబుడ్లై ననోమి
త్రి బిశముచ్చై దకి సొడ్డి తు నెంచేని
వారుడ్లై న బలదై తగ్గి వారుడ్లై ననోమి
సర ఇ సమున ననిమి షంబులుగ దెత్తు
ప్రతి తొని యూరమా ప తి యైననోమి
యమలత యోగ సొమ్మ దేస్త్ర వను
నానోర్పు యూరు కిన్నర యత్న సిద్ధ
మానవ దాన వా మర నాగ వరుల
పత్రప టింబుపై యెన్ను మూరంగ
భక్తింబయిల్ కుదెస్త్ర ద విలుగింబు
రమణియాప ట్టు నీరమణులై మోర్పి
సమ కుండు క్రొత్త స. శయ్య మేల బా యలు
నని యెట్ట నయిం డి నయాప్ర కామిమల
వన జాక్షి నేమరవలదు మీరగులు

నరక మండితమున నాపరమచైతన్య
 వీరవార్త యుయ్యుచ్చావిత హంబుముఖములు
 కలగును మదిలగునకాంతనిరాక
 తలపొందుము మంత నత్తరివిభ్రంభింబు
 తలరాకు^{బడి}దంబు తమ్ముయొమి కకము
 బులుక వారకు వము ముందునెల్లగెరిత
 పైతకు న్నింగిరి మానుజ్జిడము తమ్మురల
 గల్గెల తూపుగలనల్లగలు వదొండనడి
 పొటకరతక్షి రకేశకంబును నేడి వంతి
 గుటు వృత్తి వడమును బాసిల్లు మరుఁడు
 తిళుతెల్లదండబొందెను న్నునడువ
 పలుకలగమివాని పంతనెయ్యదుగ
 క్రూర వామనులు పక్షా కకంబులును
 క్రూరిల్లినగూలు గాఢము యెతేర
 నరిగి దండెత్తి తెలయ్యుల పొరవ్వు
 తళ్ళుకై త్తుపు ప్పకూడ మెక్కింబు
 గండు తమ్ముదనరికరమున దిడి
 పుండలికాపుంబు పొలతిపై నెక్కి
 కలకంఠి ముఖపంధు కళలకాతూపు
 బలమెత్తి పొవ గోపంబుదిపింప

తలరున్నెరువు వవెవె తరున్నె మరుఁడు
 యెలనాగ బలుకు కౌం యల లకాశంబు
 ధార వప్పినతొన తనకథా రమున
 యంరామ యెదనొక నటంబె నప్పుడు
 నొగి దమ్మి కవఁబొంబులెలువ నోత్రములు
 పగలండ్రి కలువల పసి ది యూపపై
 వాడనియంబులు వండ్రికె మ్రోవి
 వాఁడిన తలరాకు వలె వసి వాడె
 యాసిల్లు వంద్రులంబులు బాయ వెలుకము
 మాసినయంబు మాడ్చి నుండున
 కేసుగాని విరవగొన్న కంక పోవునల
 వనబొత్తి మైదొంగె ధొండె నట్టెను? నెట్టంచు
 కన్నుల బిచ్చకప్పు — రం బలదె
 పన్నులగుల్లుల పైబుల్లు పల్ల
 రుండుందకరముల యడుగులనిండు
 పందనపంతంబు చల్లఁగా మెత్తి
 సరులునిండునవై శోశులు వనెత్తావి
 సురతులు పలుమారు సొగయంగవిసరి
 కురి తి నెత్తులు తొననొత్తికిని
 సారకు నైతొగిప బారము ల సేయ

నె లొకొని దయ వారి నినుపుటై పొదలు
 వేల ది క గలమయ్యోవిరవంబేదనలు
 ఘనముగా మై యల కలమంచు శబ్ద
 కను ద మ్ము లగాకయుంత కండ్లకై వాల
 నను కుమ జు డి వట్టి వె మ డి లవాస
 పను గాం డ లొడిత్రై జూ లు వారయ
 జీ మ తా ప పు ర వొపె నువే డి యొపె
 క్రొమ ల త ను వల్ల గుం దు రు నలగ
 స రసి యి గం డి యూ స మ యుం బునందు
 విర వోర్తి క్రొవ్వి క వొన్నెల బయట
 నిద్దం పు మెరు గుల నె ల వట్టు రా తి
 శబ్ది యు గుండ్లుం డి కమలాది యూ
 వేషంబు సొత్తి వే క వేషంబు కాని
 దా భా కరు డు గు రు దా విరాచి గా ము
 కుడి ప కత్తె న కత్తు గు ని విరాచుం డు
 ముడి పు న పు పు వ త మ్ముల ప గ దాయ
 వీని మా యు కె నా కు వి వి త పోయ నుమ
 రూప నా బ్జ ము వం పు యూర్తి నుం దు రు ను
 యి ల జా స్య యుం డి న్న ప్ప డి పు త్ర తొల్లి
 కెల ది గా వన్ని యల్ గూర్తి బం గారు

32

పుష్పలలానును వెలు ప్రేందురున్న
 కేంపునవలుంగురుల్గాడదువునును
 తాకెలు వచ్చిపట్టంబుపెనుండి
 తూకెనివలకెల తూలకదాన్తి
 పోంబవన్నియ్యుదొండవలనుపుష్ప
 గుంపునదిండి పయ్యనదిట్టవెట్ట
 రూపలెలువ్రాని రురరఖావములు
 వీపింపగురపుటు దీర్చునూంప
 తూలకవన్నియంబొక యెక్కుటక
 లిలవన్నువలడ తామకతాత్తి
 మాపులుమొయికొత్తిసంపుతొనపుక,
 పొరైస కెమ్మొవిపవడంపుమాలు,
 మరకతతాంకమహానీయరుయలు,
 వరుసనన్నులంపవర్ణంబులగును
 నొండడున్నువలందునియితిసనును
 వెండియనిదిమొపుమొక్కమొక
 తెలయంగుతియలనవ్విద్రమైనయాత్మ
 తలపెనిసిత్తెనియెంతయలదొర్చుమకసి
 యూరత్రచేర్చుగయ్యనజరావరము
 పొయ్యిమగయత్రపట్టుపెవ్రాసి

కవవిక్రమల సుకవకవన మ్మనఃసర్వ
 గవ ముద్దు సునియంక శాంతి విశేష వక్ష
 తెలుమింపు కైత్ర ముత్తయిపు గాంధ్యముల
 మిలుగు పయ్యెదకెంఁగు శీరేయంధం
 గీటుకు డిపెట్టు యలు మిక్కిలిత్రుళయం
 బులజూయతాక్కియన్న టికినొకెంచె
 వీధిననెరి గాంధ్యు వేడి నిట్టొల్ల
 వాడినకె మ్రొవి వదలననీవి
 చెదరినసులుగులు అట్లు మైచోక త
 ప్రేదల నతాపంబు పురిగాన్న సరులు
 గలగి దర్శకు గాంధ్య దశాంతియన్న
 కలకంఠి నయ్యెచా కన్గి నీక్కింబ
 నలనాక్కి ^{రాని} కైయమ్మ నామయ ద్దు గుత్తు
 పలికి తెన్నెదనన్న పదివలదెల్లి తిని
 అనినసాని తమంబు యంసఖి మాండ్
 విని రత్నపీఠిపై వేడ్త కూర్చుండి
 యం గనామనముచో నామత్ర పదిము
 కైం గులుపట్టెంబ కుంఘాంధ తనయ
 యెల నాగ కలనిన్న నెనసివక్కింబ
 యెలయింపామోలున శ్రాదయనాయకూర్త

[illegible]

సల తొండ్రుండనిల విశ్రవ శాస్త్రి వత్తు
 నిలబడవాంతక రాత్రి పరవర్ణుఁ డితఁడు
 డరు తరంబగురమ్ము ప్రేకవేతమెరలు
 మారిణంబుపైజూలనమరివ వాఁడు
 పవమానుండజ్ఞేన భవభాష్టు శత్రు
 రవిసు తా సురపయోగా రాజ్ముఖుఁ డితఁడు
 కమనీయ మగు క రాగ ము ప.రుంబింబ
 కమనీయ మాయ ముపై కరమెం ప్పు వాఁడు
 భనదుండేన 'బలంతి దహన క్రితాంత
 దసునిపెంకాస్త్రు గంధవహంశుండి తఁడు
 పులతొలుపవ్వడం బును త్రిశూరలంబుఁ
 గలగి యా క్షు మోతుపై క డుమిం చు వాఁడు
 గిరి శుండం ద్రు మ్మతాన కి నాన దితిని
 వరు గా మారు తరాని వర మురుగఁ డితఁడు
 వీరు దిప్పలురు వీక్కిం పుమ బల
 వీరె గంధర్వులు వీరె కిన్నరులు
 వీరె కింపురు ఘులు వీరె వాళానిలు
 వీరి లా నామెల్ల వేద క్తి క్తి క్తును ము
 లుదె. వసు భాగంక మిందు వక్తిం చు
 విడితల్లూప తులను వీక్కిం ప్పు మనుమ

సోమపంపాళబంగళానామో
 మోక్షబద్ధరమత్తుసూరసినాం
 కరకరమహాప్రకృతసంధు
 శతమద్రసామద్రసావీరమగధ
 కురుశ్శోమ కాంక్షోమకౌసలవత్స
 మరుమోడంకర్ణాటమోక్షవలాట
 కౌరవగంధారకేళయారంధ్రాది
 భారణీశ్వరులనందతిమోక్షాప్రయను
 భౌరకయదామోక్షమోక్షతరళాయతాత్మ
 వీరెయూదవమవీరనేబ్రహ్మ
 శ్రీకృష్ణసామభాసిల్లకీలం
 యాకర్ణవిశ్రాంతమగుకన్నమోక్ష
 మరప్తతీరనీహరకపూర
 వీరదిండీరకుంజీరులమించు
 తనుకాంతియమత్రతసంతతెనింపజోవి
 ఘనజలస్ఫూర్తివిద్రవాపరిపూర్తి
 దివ్యకస్తూరికాంతిలకంబునత్య
 సవ్యయకావసమునున్నతమబంబులును
 కలగిపోయింబక్తకలకుండెనట్లే
 బలభద్రనీర్మిత్యభద్రభగవతు

కలలుగని వాఁడొసె కాఁడె వేఁడనిన
 కలకంఠిరేవతే కాంతునిరూపు
 యుంతింతయుని మది నెన్నఁగ లోక
~~యొ~~ంత యూరకయున్నఁగనియెఁడించలను
 శ్రీతనైకౌస్తుభ శ్రీత వత్సఁడొడి
 దేవుండు హరివాసుదేవనందనుఁడు
 నిలనికంధరుఁడు పంచత్తలఁ తల్పండు
 నిలనిపత్రైకృతానిభునావలంబు
 ముకతకుంఠ త్తివనమాంబకానిరగు
 డకలంకనంబువతలయింధధరుఁడు
 శంకరాద్రితదివ్యపరగుఁడనొక
 పంకజోద్భూతాంధనింధఁగన్నండు
 గీతలుగలుఁడు పూర్వగీతాభినివారుఁడు
 పితాంబరుఁడు నవ్యభినిధిధరుఁడు
 వేఁడు కృష్ణుఁడు వేఁడివాఁడప్రసె
 కాఁడు వేత్కింపుముకంబూసయిన
 కనిగని యూయభాతనగ్రీకమత్రియ
 ననుమానపడఁగిల్లినపత్తమత్రియ
 మోహనాకారుండు ముక్తవైరిసుతండు
 సోహసగుణశాల సౌందర్యరాశి

38

ధీరుకాంతి యుతుండు ప్రద్యుమ్నఁ డి వారఁడు
 కరమొప్పు చున్నాఁడు కనుగానుమనిన
 తలయెత్తి మామలూ తఁడె యూ తఁ డనుచు
 తలమఁ తలంపు తఁడు గాఢ దీంపు
 తలవంపు తల వంపు తలఁచి క్రమ్ము రను
 తలయెత్తి పుంఠింపు తఁకి పత్ర లోని
 శ్రీ కల్ప మదనుల పొంతను న్నట్టి
 యును మారకవండు స నిరుద్దు ఖాంప
 అన్వేషి మది లూన వంత్కింపు వెళ్లు
 ముప్పువున్న ధుఁ త్రము నిముప్పు వీఁ డ నుచు
 నారూపు చను దోయి నంకి సె త్తు మను
 పొరక వశ్యము సుంది ప లెకెప్రే మమున
 నింది వశిష్టణ యి తఁడె వ్పఁ దీ త
 డెండుండు నేనామ మె యుగిదియని జన
 వన జూక్కి రుక్మిణి వ. రపు త్తు పుత్తు
 డన ఘోషు ఘోషు డ్దతనిపి రని రుద్ధుఁ డత్రు
 కావలని కంఠవక్తన వాస మదిని
 నా మంచ తగును సేక్త ఁయె సందియము
 బాణుఁ డాసురు డు శ్రీ పత్తిదై తగ్గి మది
 విఘ్నాంత ముఖమై త్రి యేక తి మెర లులు

ఘనమేఘముల్ ద్వాదశావత్రంత వలునకు.
 వని యెలక్తయో మానసమున లం. తింబి
 ఈ కుమార కవంద్రు సోతి తి గాంత
 యూకు మారక వచ్చి సోతి తి దే త్తు
 యును పయం బైన మాయా వి ద్య గాని
 యుని రున్ధు ద్విరా తేర ననున్ద గా దనుచు.
 తల పెగిసి మది లాన తత్తరం బంది
 నలు దిక్కులర యు గాని నలున సద్విశ్న
 మంత్ర రహస్యార్థ మా ధు రన్య కలిత
 తం త్రిని నాదం బు తన వను సోకిత
~~క్షేత్ర~~ నారదుం జే జే య్మి నుండ
 బానిలు, నిము ని లాకప్రం శవు గాంబ
 యూ కార్య మా తని కె తినిం ప నతఁడు
 పెకూర్పు ననుచు నిన్బిత మాన సమున
 యూ నాద మల్లన యూ లం ము తునుచు
 భూనాథ దానియెఘు నయో యు పోయి
 సార సకల మాంస దిక్షు గా తత (భ్రమర
 పార సక్తై రవ సంజ్ఞా ల్ల త గు మ
 ప ద్మ కరం బైన ప ద్మ కరం బు పుష్ప
 ప ద్మ క్షే పరాంబ త త్త ర్గత సిమ
 నుట తరాంబ త్తర త్త ర్గత సిమ

చరమ మర్త్య సహితమశ్రీ వరపదధ్యానం
 శారదా వింతపండ్రి నేరనేరత్కల
 నీరదగుమి వింఘన నారదు గంఘ
 ప్రణాతి సేయుచు పోగిరి సర్వమయ్యైగిరి
 ప్రణామిల్లని లభి తప్తుకమూని మూని
 వనితయూనకురెయ్యవచ్చునయట్టి
 పనియేమిమాకునెట్టి తదాప్తుమనిన
 బాణానందనయుభౌ భామినియనఁగ
 శౌణింతపురినుండునుమక్కెమలంఁగి
 యూకన్యకలలుగన నీరుద్ధ గూఁడి
 పైకెన్నువరహంతా పమలసుందిబిత్తిసి
 ననువేడి కెన్నుపెరిగెనాకు దెమ్మనుచు
 పనుపశాంతింబునీపొదవయల్ గంట
 ననిరుద్ధుడెన్నునుపాయంబునాకు
 ననిమిషమాని నీవానతి యిమ్ము
 మనుమని గానీ పొవ మాధవృతలని
 దనుజొంక్రమద్రింప దండెత్తివచ్చు
 యిందుల కెప్పుడు నాకెయ్యది యిట్టి
 సందేహముతాపుయ సభ్యు యనిన
 కలహం మూననువారం కర్ణామ్రతముగ

42

బలంతి తిగి నేడొ న్న భాగ్య భాగ్య యంతి
పదిలమిందులకు నా భార్య మేమిటికి
మది లాగన తుక తుక మాని నీ వరుగు
నాకు పోతుక గాఁ గ నాంతి రావల నకు
శ్రీ కృష్ణ నకు వల న్ను సత్తంబు వచ్చు
నొమంబు వారూ నాకెరి శింపు మొట్ట
తామ స విద్యియే తరుణి యిష్ట దను
ప్రియ స మంత్ర క్షణగా నావిద్యివనిత
కైన ర గర్భంబు లాను పడవ మొసక
నంత నార దు పోత ననిపించు కెనుకు
కాంత యోగున దావర కాపురి సొమ్మై
గురుతరాంబుజ రాగ గోపుర వ్రాత
వర నెలాకు ద్విప్ర వాళ కాంత వరబు
నిమల సౌదమల లుచో పేర గల నాంజింబు
క మాత మె సదనంబు గాంబు పోవే
యంతి పూరంబున కరి శి ధర్మ ము
కాంతి పై వెల్లువై కం తుని మేళ
బలరు మామిత్రు తేది వల్లుగిండు పాము
బలుని మార్కృత వల్లు కవి లాకింబు
విదుర్మిత్ర భాజుల విసువ్వు క్రిమెండు

ప్ర ద్యుష్కృతున్మ యుష్మరిగ యు ఖూరి
 క న క నా నా రత్న కల త మై మం య
 న ని ర్దృష్ట పోసా ద మ పు డు సా త్మో
 కౌముదో వం న సాయ కం ఋణం యు న
 వా మా క్షు లు భ య పా ర్శ్వ వలు లని ద్రిం ప
 గ ల త తో లా శ య గ ను మో జ్జి యు న్న
 జు ల జా క్షు ము ము ని శం ద్ర బం బా సు
 గ ను గా ని ము ని తే త కై న్న యు ట్ట
 ఘన తర మా యు ప్తే మో గ ప్తి యు ప్తే
 శం బరా పా త్మ పు త్రు జ యు గ్త గా ను
 నం బరా ధన్వం ఋన న తి ర హం స గ్రి ము
 న శి రి యు ఖా క న్గ యం తః పు రం ఋ
 ప రు వ డే యు యు ప్త కే రు వా డ్డి
 రా క పా కలు ము వ హం రం త్ర యు మ దే
 యు కి ర వా ని బా ని త్త ద్వి జ్ఞాన
 వీ త క స్స స మా త్మ వి యు ని ~~ని పా త్మ~~ సో పుష్ప
 యో డి నీ త ల పు యు ప్త డు స మ ము
 యు న పు డు రు ల హే త్ర యు ప్త డా నం ద
 వ న ద్ధి సో లా డు పు వ ని త కి డ్ల ని యే
 ని ను వలు నీ వ ని యే డు వ మ లా జ న ము

44

స నిశుద్ధ వీర్షింప సజ్జనాకిపుడు.

స నివేలకొని దనలనువేమారు

విస తలలున్నన వికలాబ్ధసేత్రి

యే కాంతలకుని తసెఱుగరాకుండ

సోకాంతమందిర వారతల్లముసను

కొనిన కేతను నాత్మలు నిలవి

తామున్ను పొందినతా పస విద్య

నుపసంహరింప మారుండు డయనూరు

చబలాత్మ వీడ్చెనిచనియెండికిని

బలపుత్రభృతియూపానువుపైనున్న

వలరాజు పట్టణి వలకేల బట్ట

కలత వత్తుముల ముక్తలు సేయబాం

మలయగాళకుమారు మలయలవసోదయ

గడియింబప్రియలని నక్షమగోగి లంప

నుదుడై నవనుమొన ముత్తి ననులకి

రకులకి మేల్కొని పక్ష ప్రద్యుమ్న సూనుండు

కలకల రుచన సోత్రి కమలముతైరభి

కలరువిందములకాంతి గులుకు దంతములు

సర వింద ములమోలు హస్తయలుగంబు

గండుతుమ్మద కప్పుగల్గిన కెంపు

బిందెందు తెవడి గను పట్టయె సలు
 నెరిగితై మొద మూపు చూపులవలపు
 మొగడ గట్టించు మెట్టెను యెక్కలును
 నినుమంత నగవ్రతొనె నయనెమ్మొగము
 వసిడి నిగ్గులదేరు గుంపు చనవయలు
 యెలువై నగుం ఘలు బిచ్చి మొగలు
 గలుగి యెలుపెడు యలుచా కాంతగన్నెనును
 నెరిగి గలుగి నభంగిని కరమొకంక
 తర శదుసంపంగి తావి మొగుటా ?
 వలవలగాదు చూపట్టినాని క మొగ
 కలకం తొవనలు కరణి యెక్కరణి
 తేళుకుచున్నవి మొల పెద్దలు కాక
 మొలయ వికల్పపు పుచ్చుల యొడై
 విరి.మొది తదున్నె వైన మొరములు
 సరసంగి కన్నుల మొడయె బాడ
 మెన గల్గిని నల్లలకు సుమ మొకంక
 కను గవతే. తి - గాదు కాంచనసుమమే
 వెట్టతావులు తిట్టె విరి దిరిగెంమొ
 దిట్ట గున్నెతనానతె రగి తెరంగును
 క శలు దొరడుని కొరకాంతు యెక్కంక

46 నలుపు

~~శివశక్తి~~ అదుకయుంత నవ్య నభ్యుదయ
ధవళంబుగాదు కుందన ఫలతామరయై
భవకాలంబై మొక్కలు హయం. యే హయం
మలక్కులన్న విభక్త, వలలు కాక మాత
శిశ్నలు తోపువీరి తన లకుచవులు
మలద్రువులుగావు కుంభోద్రుకుం భవములుగా
వదవతెచన్నుల మాండ్లిరైమండ్లి
యనికామినిగతియవయవక్షమితి
వలును క్రానివీడ్కింబ మోవింతుంజనుచు
కలగన్న హం దమో కాకనిజంబు
తలపొయనిట్టి హం దం బెంబుగాన
మనుచున తల్లింబుగా నావునూపింబ
వనిత బేసెంతయు వలనుగావలసి
తల పరుతైన తాంతలు వారి పాత్రు ?
పొలుపుకేన్నని పరపురుషులతోచేచ
దనుజేంద్రుకనగికాం లంపురంబునకు
పనుదెంచుటెట్లు నిశ్చంక పిత్ర మున
గానిమాట బాగునొకరికిం పకున్న
నొమిగానింబునొయ్యెగరాదనుచు
తలలుచేదలదల తల్లి తల్లి మనఁగ

బలువిధి బరతేంబు బలపుత్రుగఁబ
 బాణాక్షిం దిత శత్రు బాణానీకే పుత్రు
 పౌరాణపదంబైన భవదీయకన్య
 మందిరంబు నసెక్త మనుజుఁ టొనర్పఁట
 కందర్పకొండ సంకాశ రూపుఁడు
 పదిలమై యా యింటి భవనమే మరక
 కదలకెప్పుడు పోవు కట్టు గాని చతుఁడు దుము
 యెట్లు వంటి పుత్రుమో యందరమ్మెట్లు
 యిటు కునెగతి వయై నీ నరుఁడనిన
 యె మువలు దిగదురగన్లు తనకొక గురు
 గమకెంబు విస్ఫులం గము లునెత్తముల
 సులుక నూర్పులు మింబు వలంకకింపు మను
 వలకెల మీ సొలు నడివెట్టుకానుచు
 బలభేది ముఖ్య దిక్పతుల నాలమట్టు
 గెలవె తినాడు వానిల సాచు నీచుఁడు
 యెట్లు నాలులు ~~మేల్~~ యెట్లు మానవుఁడు
 మేల్మేల్మేల్ తొడివాని పరిమాణ వలయు
 ననుచు న్నగ్రుడై యగు సుర నాచుకుఁడు
 తనకంకరుల బంబ తడయ కత్తు తిని
 వారలుద్ధ తినుభం వామాక్షి గే

పై రంగ బరణంబునెలలసి -

త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు త్తొలు
 యదలంబు పరుగెడి యని మారబయక
 నారెడ భయ మంది లకు లి వలెంతలలును
 నూలుక మూడవ రుణార కవంశ్రు
 ధూత కుత్ర వస్తు కడి సి మానవుని
 తే తెమ్మటంచు సుధి క్షరించెదరు.
 రెండుట మానవుడొక్క డివేళయూత
 డియ్యెట కిప్పుడు రాసేమికార సెవలు.
 తే రవలమము శ్రింత : సే రులు
 కరకు లతలెల్ల ఇంతింప వలయు,
 ననగ నాంతలకలంబులంబు చెలులు
 వినుచు రక్కెట్లు వై విమలకొంప వలున
 ఘనసారక స్థూరి కాలుపు లొంగు
 తనయ పునావార సునయలుగ్గు ఘటం త
 ఘన వత్తుడగుచు దు కంఠక వృధు
 తనతో గ్గునున్నట్టి బాచుమొత్తు
 పరి ఘంబుగనిప్రియ సుమవారింప
 సరభ సవ్రత్తొద తొనిధంబు డి
 గురుతు గవ్య -- ధర సుహంబునెడల

కరుల డిక్టేను క్రిత కళగర్భింబ

పరిఘంబు వడిద్రొప్పి పరులగాంబడిని
శిశములు పగులంగజ్జెలసిమోడినను.

వార దుకతవాంలకుతారాగ్ర
దూరుని తలలవోద - దుగాబెలదవ
నరకగసంఘముగాంబు (యుబ్బయితేంబు
~~కళగర్భింబ~~ కరులదొడూలనునగసాగ్రమంపుత్తిగడిసి
వాదికైదు చ్చలయోవా : డివిమొనసి
- - - - - వడినాల్లి.

పదు తరనిబుబావంపరిఘంబువోత
కుటలదైత్యులనెల్లగూలగ్రువ్వురును
పరిఘంబు తడిమూని పంకమువాలు
కరమునుబూనిరాక్షసవరులెల్ల
నదరరాణిభుజమునవారిగదాడింబు
కడిమిముప్పదిరెండుగతివిశేషముల
దండబెట్టుచునుదితాళములబూపి
మండలాగ్రమున చుర్చదులగర్భములు
మంబుగడింబు మాసింబునిల్లింబు
పంపగూలంబులవెలుగాంబు
బులువిడిరుక్తునోహెత్త్రుడేదీతి

50

నలుగాఁగ నరు వది నాల్గువే చరసు
బలవంతులగు వీరభటులకి న్నురుల
బెలకొని పట్టలు నీకి వై మనసు
దురము నవెరప మాకు రుతుం దరతని
కరవాలని హంతిపోకంపంబు సుంది.

తెక్తలుయెరవూరి డుక్తలు దూరి
గుక్తు మిక్తనుము డగ్గు త్తి కల్పి తగ
కళవళిం ప్రమనుడు క్కారం బు యెయ్యి
తలలు వి తగను ముందరకానకలు
హంతి ఘటతియే తి నప్రప తిం ద్రుకడకు
గతి నెడిపెరి యెక్కుట విన్న వింప
కనలనిప్పులు కన్ను గవ రాలనల్లు
దనివిభా. త కా క్కతి కి
సరభ స ఘంటక సాంహస్ర శ్చే తి
గురుహం మరవ్యోహంతుందం త వంక
పరశు తొం మరముల్ల పరిషు నారాంవ
వరశ్చేన్ద్ర ములచెత వలసెప్పు తెరు
దీర తనెక్కి ముం త్రియు దాను జై త్రి
వీరులుగాలు వంకవేవేగగదలు
ధరణి శ్రుక్మద త యూ ద వవేరు దాతి

శరవ్రష్టిగురియరు పంచశతాత్మమిండు
 కడుమోక్షజనకెల కరవాణ్ణి ధార
 నతుము నవానిభగ్గుణుగా వింప
 యెగసి రాక్షసబలంబుద్బిట్టగా
 మెగలకేతువునుగ్గునూచంబుసేసి
 మురగకంఠంబులు తుంజింపెయరుతని
 వరధనుర్దండంబు వడిద్రుంపవైవ
 దనుబుండుని నుకనత్తతి నత్తివైచె
 పెనుమ్రాతతొడ దిక్పల్లి ధివిగంపింప
 ఘనఘనారవఘంట కాకర్ణ వవ్వి
 కణగళిం దగ్రుమ్మి ఘనశాకాలసర్ప
 రసభాసురూ ప్తమై రభసంబుతొడ
 నసమానవిసుభక్తి నరదెంబు రుని
 యువతీలగైతెని యుదు క్రమామంజు
 డివిరి బానిసనిమోదతిరుగవైచుట్టెయలు,
 నదిమహర్షిత్వతొడ నసురనాయకుని
 యెడగాడి యువవీర్యుల దూరకనంజిత
 గురదంబుపైనచురారి మూర్ఖిల్లి
 ధరణీశుం నైతనుదాసి తేలిసి
 మూరతిగల్గిదె త్రవర్దనుండునగ

52 వేద్యైకరథమైక్రవినివీ ధీతే గసి ।

గారు నలు గాంధర్వమండగంగుక్రూరదగువం
ప్రతిలోని పన్నగబంగారుతులం
గరుండుండువస్తు సంకరము లాండన్న
మొతి గాననమైసర్వభూషణౌ వళులు
దెగడెందివేగనాభీమంబు వదలు
విగ వావరు పిత్రు సంకమల లాంఛ్రయంప
నరదేంద్ర వనంక నయ్యుచిం నేస్తు సమితి
ఉర్లవడి వస్తుప్రద్యువల్లు పై పొడివె
కప దినం దకు డైవకంసాతి భునుమం
శఫుడు కుం డల బద్ధుడై భూమి సెంకె
చూత నిడగ రవస్తు నుమ గాపకాతి.
త త లా ముడైపడై తనమం త్రితొండ
కెలదిమొరినదెత్తు కులమెల్ల వరద
గలపి నయండ్ల తుగ్గింకిం పువలంకు
సంకైతినాభునీ సంతను ఛా కనగ్గ
వనియిం వె వస్తున్న యీ వరకు మా.భం.దా.
యి తని శౌర్యము వంశ మి తని నామంబు
జ త సంబు గాగ విహారిం తె తె లసి
భును డైవ మన్నింపు కాక లుం డిసని

దళు ధౌననీదు ఖత్త్రము వల్లునల్లు
 కౌవింతుగానిచే గంబె యీ దీరు
 కౌవలయిదుది సంకతిసంకృతమాడ
 ననుడుకుంభాండు వాక్యముమారతెక
 యనిరుద్దుతొగొండ నయలుగొకనగ్గ
 తెరవేయు'దనికెల్లద ఖత్త్రు డ్దైయరిగి
 వెయరయలునునిఖిగేవం మునకునవేళ
 నాఁకొతిపుత్రుండువాంకిరితొంజనయలు
 కౌరాగ్రహంబు డగ్గరయొవలూంబ
 యంతకంటెమెలంబునంకనతెల్ల
 నంతరంగమునదైవగ్రహమెందననితి.
 గుంబువుటండియలకుబెగటపాదముల
 నిగళబూరిములాననైర్లువేయింతి.
 విడితశోధముకైస్సవిసుగునివిష్ణు
 డెదుగుచుబెరనుండ్ల సొప్పదేతెవం
 తలరులసజ్జకుతాళనిమేను
 యలమించబవళంపనెల్లగ్గువబు
 లలనన్మముఖికమలమునకివల్లు
 బలమినికాంబు చట్టరమెల్లుబెక్కి
 వనితనీకకపల్లవములకివల్లు

54 పెను బండ్లి మూరంబు వికమెల్లు జొక్కి
 మగువనీ యుధర బంబమునకి వస్తు
 సొగ్గసిన యూరంబు శుకమెల్లు జొక్కి
 పిణిలు పస మిమ్ము నింతగా జోయల
 బాణునం దును పంచ బాణు జిల్లుకునె
 యును చు వారల మూలయూత్తు నుండు చుగు
 దను జేం ద్రు మారుచు దరల రేమోర్లు యు
 లంతకు మున్ను శ్రీ వారి మందిరము న
 కాంత లయ్యనిరుద్దు గానక బెళడి,
 చను దెంబు రుత్తి జో శోకు జో కివ్రెల్లు క్రి
 త్రినిరుద్దు గానమెం దరికెమోయనిన
 బలు నెత్తి నారమ్మ పతిసంభ్రమము న
 తెలు వుచా వడి శ్రక్క ననె గుదెంబు
 నాకు లువెరగంద నాకా కి లాగక
 శ్రీ కరసన్నా వం భో కివె యుంబు
 నాపెళను గ్రస్తే నాదిగ్గూ వలులు
 వేవేగ వస్తు శ్రీ విభునకు వారికి
 కరవలులు పొలగూ గం యునజొర్లి
 కర మడ్లి త్రొక్కి పెంగల్ గాల్చు సేయ
 పీతాంబరుండు కల్పత లంతనున్న

యూ తరి వ్రాదుడిట్లని విన్నవింపె
 మాది సర్వ తాతేనయ్యెను వంశ్య
 గరుడ వాహన పూర్ణ కరుణాకటాక్ష
 నరునిసం గతి నిల్లు నడయింపనోల
 పరమయోగి నీలంబులు మరుని న్ను
 బం తిం బ తక్కిన బం తలూయ దురు
 బం తనేకేతక శ్రీనాథయనిన
 నియే సా తగ్గె కి మోరు లనిరు ద్దు బట్టి
 మునిపొలుకొని దిక్కుల పవరిం ప
 వలయుగాక తరుల వల నాత్మలగా న
 వలవదు బం తిం ప వ సుదోవ తనయ
 యె నయ శ్రీవైష్ణవ కర్మానుమతి గుణ
 యన ఘనీకే ప్రాప్తై యని రు ద్ధవైదక
 ననుచర వర్గంబు నను పు మనం గ
 తనవట్టి వారి నత్రుతి బుట్టి భుజి వనిపె
 వారు పోర్బరదిక్ష లయంబునందు
 నరయం గయోయితియ వనిశయం త
 వెన్నుని తొంపనైవ్రాక్షనామమంత
 విన్నవింపెదదోవ వినుము శ్రీ కృష్ణ
 గుణి లామ ప్రాప్తై పోదీ శులాహయశ్రీవ

వ శి మంల వై సొలు వ పు ణామ వలుఖిల
 మడిసితి నీచే తమరి నిర్రువింప
 పురమి నెవ్వఁడు తాడు భువనై కమూర
 తలఁది యెక్కట యింద్రు గారింబ దివికి
 గలఖిల పరితి ఖాతంబునై కుండంబీవు
 యానిరు ద్ధుని డిగన నందులక పుడు
 గాని పొవ యులు శక్రఁ శునాకు యూడ
 కుక్కుటంబై పంచ కూతలు వెట్టి
 ట్ట క్కున తపసివ శంతి సై కెని యె
 నాకు యూడ గసుర నాథుఁడై క్షాని
 యాకార్య మలవి శాదై ట్ట వారలకు
 యనుమతి లం లంబ యకుర్రుడు శనియె
 వి నువలరమా నాథ విన్నపంబొకట

శేవేంద్రునినింప దివి యలయోమ
 నీవసుంధర సుండు నిట్టి రూప వలున
 అటుగాన దేవక లకూర్జితా మాత్రి
 యుటువల్లగానింప నింద్రుడు వెట్టి
 ననవుడు శక్తి యా వాక్య సరణి
 వినిపిస్తాన న్నీతావల యనిట్లనియె
 నరులకు యత్న తెన్నరులకు దైత్య

వరులకు సాదేవ వర్గం యులకును.
తెనుని పొవ వ్వి. డవత్తు. డవార్తగారు
వని తలహం పల్గ వర్త నలావ్తి.
నిలు బెల్లగ పటం యు నిజ మంతతొడు
పలుకు బుమ్రుడు వ్రలు గూవ వలుల్లలలు.
ఇట్టి గూమల లు ననెట్టి రట్టి తియె
నెట్టి నగా ని పొలుయె ని బు వార్త ని తియె
వరుని లు కమునం దు వాస వ.
సరసి బూసను డున్న సత్య లు కమున
వెచ్చెట్ల డుండిన నేయు పొయరు మున
వెచ్చె ద గొత్త సొ క్కిం యున్నట్ల కి
ననె తూన తియెన చుట్కిం ప సరవ్
బును బు సన్న తి సేయ గారు పొత్తెం
వైలంబులందు నా సొ రా బ్ధి సింధు
మలంబులందు ను గుహంబు నున్ని
కాన నంబులందు గలయ బూమతి మి
కాన పొ మనిరుద్దు గమ పొతె యును మ
సేతి విన్న పములు సేసి కత్తరిని
యూత మా పతి యుంజ మై న చుక్కి గొ
వేనరా కి పూంబ్ ది గావ్ మాత్తి పొత

58

ననుభవ మలంకరము త్రొయం బనమి నాల

గను ప ద్వి తూర్పు వక్ర త్త వేగిల నిక్త

వన బా స్త్రు నకు ప ద్మ వర్గం బు మూఁద

నెల కెం న్న యు ను రక్తి నె ర సి యల పిల్లింగి

యల రె మో లకు వ ము న్న యు రు బం ద హృ ది

కలు పల వై రి యు క్తల మూ క విష్ణు

జ ల జ బాం ద వృం దు క్తం జాలకు తొంబు డె

తాత కె తుం దు బు గా త్రొల కె తుం డ

వేళ తొం సంద్ధాది విధు లు గా విం ప

కల కల యు ను హం రు క న క కు డ్ద ములు

సల ల తే మా నిశి క్త జాలకం బులు ను

హం రు ము క్తా ఫల హం మరం బులు ను

తిల కిం బ వ బ్రు వే ది కల ను గల గి

కెల ది మొరి న యు ట్టి కెం బ వృ కూ డ్ద మున

సిం వం స న స్థు లై నీ రి యు న ర క

సం వం రుం దు ను ము క్తం నవ రు బు సే విం ప

యం ద వృ ల్ వృ స్థి యో జాం ద క్త ల్ స కల

వే ద వే దాం త కౌ విదులు మం త్రులు ను

(పొం తు లు క్తం దులు చేతు లు డి కె లు వ సే యు
పొం తు లు గాదు క పు గా నియు పొం తు లు

జ తనము దేవ యొప్పురిక యటంచు
 పతవాల్లకడుబరా బరిసేయ నప్పుడు
 కడుమోదమునవస్త్రై కల వోశనుండు
 మాతయు శ్రీకృష్ణుడు శ్రీకృష్ణాచారి విధుల
 లై లగ్నియ వత్తాని శ్రీకృష్ణానింప నింపాదవ
 పలకె నారకులఁ తు శ్రీపతిమోముమూల
 భుజాక్షయేమిని హరించెతిచ్చుడు
 తలపోయుకార్యముం తయు నాకునీవు
 తెలయజెప్పు గదయ్యరెవాదిదోవ
 యునవుడుకంసారి యుతనితొననియె
 వినుమునాము నిసాధ నింతయూరేయి
 మనయనిరుద్దఁడి మహింత సౌధమున
 కను మూసినిద్రొంప గాజోతుతింబు
 యెవ్వతొనానియోరెరుగఁగెననిన
 నవున మోమున బత్తెనారదవత్తాని
 యిదియదియనిజెప్పునెకమిఁకెయి
 పదపడి బాణసంభవయుచాకనగ్గి
 యనిరుద్ధమదిగోరి యుల ముడిప్పింబు
 యునుకక్రమైనుండు నసూరేముడెరిగి

60 యని సేసి యు తని శౌర్యము వకు విసిరి
 ఘన తరాళుగ ముల గట్టి బంధించి
 కనలుచువేయిం చె గాంధూర్జుహం మున
 వన జాత్యుదిచూచి వస్తుతిదోను
 యున వృండు బలమర్ది యూర్జుహం యె దవ
 తనమంత్రి వరుల నత్తరి జూచి పలకె
 బల పుత్రుఁడగు బాణుమై వండువెడల
 వలయువేగంబున వాచాని తతుల
 గదలంచుమన మాని కమలాత్మ యూచి
 త్తదశారినగరంబుడివయ్యున్దతి
 వెలయుంగ పదునాల్గు వేల యోధునము
 లల ఘున త్నరశాలవ పొవైరి కలఁచు
 మన వృండు కృత్తిష్టుఁడౌ త్త సుప్రసింగి
 విను త కుమాకుని వేగంబె తలప
 న తఁడు సైవర్ణ పక్షాంశు జాతార్థ
 తతనియశైలుఁడై తాత్పర్యఁడేతెఱ
 వలగా నిరుత్తి నశేన్దరు నకుఁబ్రొక్కి
 జలజాత్మఁడ తనిహంస్రంబులనివిరి.
 కాంబనాంబరమును కాస్త్రిభ మనియు
 చంప త్తరాయ దంబ్రైవతుష్టంబు

నరగదాచకలది నా క్షేత్ర పాదా
 దరపాన ష్టే ద్రుతౌ బద్ధౌ బాధ్యకము
 శ్రీవత్సకాంబన శ్రీయముగలది
 దేవకీతనయము జ్ఞానేన సంప్రమమున
 ద్భారతగావసాంత్యినియోగింబ
 యూరణ మాణిముద్రాసేన హిమ కులాంతకృతి
 ఘనాసమాప్తౌ జ్ఞానవిలసద్విచరదివ్య
 మనుజులుకాంతులున భౌమ మార్గంబుమెరయ
 ననుపమ నివృత్తుండగుచు
 తనతొండ రూపంబు దాల్చెరాముఁడును
 మూరుండును సనత్కుమారరూపంబు
 ద్భరతదైత్యుని తేజంబునుండి
 వారిరువురుగూడ వనజా క్షౌత్రాద
 నారూఢుడైరినా గాంతకుమార
 అనకభేరిశంఖాదివాద్యములు
 భూనభౌమంతరమున భౌమ కలంశ
 పారులును తియింప బలుమూరుగగన
 బారులువైగడనా సమయంబునందు
 గగనమార్గంబున గడువడినదిని
 బ్రహ్మగర్భుడ౯ ధృతుశక్తల గాలవౌత

పండువై నవల దిశా కరం త్రుగ్నే
 కులగిరులుంటాడె ఘోరిజై దిశలు
 శివుజ్జిటంబూటంబుకాకు పడియె
 భువి బ్రవహింపెనద్భుత వయగంగంశ
 తారలు తుమరుతై ధరణిపై రాలె.
 ధారాధరాశిమందరవందరయ్యె
 యారతివిహంగేంద్రుడెడ ద్రాక్షరము
 పేరంగలునావేళ శ్రీరాములు
 పతకెకాము డొక్క ప్రస్తుత భక్తితులు
 పొలయలుచున్నవిమనవిగంటనద్భుతము
 కనకాశలేంద్రులు కడకువచ్చుతిమి
 యునసమింపమొకాయదియెమియనన
 యుకాంతి కామయెండొమియలుగాదు
 నాకారిపుడభేదనంబుగావ. ౧. ౧
 నడివప్రదూపమై లయమావనీయ
 విదితాన్ని లయన్నదివ్నీతేభమున
 యూదీప్యలవియనియవిన్నావై రిచూడ
 మోడింపనిభిషక్కుములజదలొట్టె
 బలములుగాని వస్తుసరభసవృత్తి

సంకటిగాఁబడె నా సత్యద్రుతి నడుమ
 నందీరుఁడనెడి సంఘముయొక్కఁడొక
 యెందు యెందు వంటి యింటి లామెలగు
 కుందే టంకరణి (శుక్లువజ్జీరితిపుడు
 నాబానిసంఘముల్ నాటంగసొంబ
 నాబాని భూతేశులై ననెఁగంపు మఱ
 యని శౌరి వత్సాపి న్నస్త్రియ లురప
 తి నుక శూలవలక్షే ని కెరలంగఁచిని
 ఘనశూల మబ్బడి శుగంఘులద్రుఁబె
 కనలు సుద్ధి నొకర్థ కాఁతంబుఁబెడిది
 పరమిన ముద్ది మనోన్మత్తంబునొదెంబ
 కత్తికుఁతా పసునొ వత్సవలు గాఁది మత్తిరకు
 వనఁబా క్షుపొది సొన్నై వనమతీ నాశ
 యని మిఁభుజ్జీరగంద నందీరుఁడిల్ల
 పావకుల్లల్లురు నిువ్వు సంభవ్రలు
 పేవేగవచ్చు యూ విలఁబంతలగుఁబు
 పొడవై నవాని యొద్దు తగాఁతు మప్పు
 డెడిఁజి కాతెంకడుకే లాకడుగంబుట్టి
 కైని పొయ్యలరమఁగఱి కుల నొక కడకు
 వనఁబ నొప్పుడందై త్యవరలగుండియలు

ప గు ల ౧ ౪ యుగింజెపొంచ బునగొంబు
 న గ గు వర త తిప్రుతి నాదపయ్యల
 తద్రువము న కుడై త్రవి ఇరుండు గనలు
 రాద్రునెనగొంబును గాత్తే స బలము
 పనిమన సరలతుత్త పడివార తెల్ల
 పెనువిండ్లు నిశ్చింబు విడయముత్తుల
 గరవె మప్ప బొక్కి పై క వ్రేసిన బుట్ట
 బలు విడివిలుమంది పై త్రిశ్శి గదల
 గా ప్పిన నును బట్టుకుప్పులుదల
 బు ప్పక త్తులు నిడుని బులనుగలగి
 నిడుదల గురువల నెఱిపొమ్మ న్నెల్లు
 గదల హెజులు భయం కరవృత్తి గణువ
 కంబు గుల్బుల పోత గట్టల పోత
 మొంబు న వారి గేలు మెరసి బావంపుల
 దాటంబు యుందంద దారుణా క్రతుల్
 పాటంబు వారి గేలు మెంబు తొత్తెర
 ననిల బుచ్చెందార వారి వాయూకార
 ఘన భావవర్మ సంకల తాత్మత తుల
 రెక్కి వారెలు గుడి యింబు గడ్డింబు
 గ్రుమ్మన వాయుసాది గణింబు గుర్ర

పంపలా యత కర్మ హామర విమల
 కాంచన ఘండికా కమనీయ కరుల
 త్రింకుశంబుల నొంది మాల్గు మాల్గు నలమ
 హరింకార ముల యంతన గ్రహ సత్తువ
 సొర ధుల్బు క్షముల్ సడలంబు కవల
 తొరంభు బరు దుల తుదల నట్టింప
 హంబు రత్న ముల రాప్త సౌరయ నుమ
 రయ మున ^(తురగ) ధిరక వర్గము తొగుదొర
 పలల ఘోష సరక్త పానంబు సర్ప
 గణ సేద నివల్లు కర నిభూత ములు
 పట్టులదే తాళ పినావ తాంకి నులు
 కుంఠలరూప ములు నైకైని వేల్చె సంత
 నామ హృది నశించు నంతలకు మూల
 రావలుఁడు రుచిత శ్రీరమ గోకుల తొండ
 త ముఁడ యొక బుద్ధు దను ఘోష నెల్ల
 త్రు మ్రొద ము సలంబు గాన బాలు గంగ
 సన ఘోష ముని వావర సమ డిగ్గి వారియు
 తనయ సమైత్య డైదర నిర్దిష్ట సలపె
 వలుసు వలున్ గోరభ సంబున రాని డా శిసి
 త్రినిలం తకా శనుఁడని సేయ పెడన

తం డ తం డ ము గ వేదం డ తుం డ ముల
 తుం డియ త న వాడి తుం డం బు పోత
 కైరల క్తి క్తి యు పక్తై రల తొం వందుల
 నుగు మా డి కణ వలు ల ను గ్గు గావింబు
 యై రకల నర దం బు లు డియం గ నడవ
 తతి వి గాండు తి ధ గాస్థ ల గొల వి దుమ
 రవళి దావవ కం ధ రలు ద్రుం బు వైవి
 పవ కింకరు లయె దల్చి గులం గ దన్ను
 భృ గ నాథు డిరితి కదనం బెం న డు
 న గ ధ రాత్రులు డు సన్న ద్భు డై వెలం గి
 ఘన సలం బు లు స బ స మెత్ర యం గ విసతి.
 యు సురెల్ల నడం గ డై త్తుల పొంది వైవై
 దంతి దంత ముల కుం త వలు ల బం త ముల
 నిం తలం తలు గా గ నీ గ తి గా డు
 మె డలెల్ల బు ద్రు పత్తై మేడి నిగల లు
 బె డి డం బు గా మెల్లిదు ప్ప డు గ దాత్రు మున
 పొతాళ మ గలం గ బు డ్డ నా గే డి
 భౌతాళ భూ తాళ పీఠం బు ల గామ
 బల రామ డిరి తి వ్గేరం బు సేలరు
 బు నాతి మెలయిం బై ప్ర ద్యు వ్వు డు డు.

68

వర్తమలు దై న సే సె వర బాణా తతుల
మర్తమలు లర్త టంపె మగ డెమి ఖౌరి
తన మార్గముల చౌత్రవ ని రాగ ధ సు
ఘన గల గా వల తమలు ల్పిండింబు వై వ
నర నా ధ యిచ్చే శ నారుల తొడ
విర మాంబు ఖౌదండ విత తితి దై తన
ఇట్లులకు సుక్తత పంచసాయకులకు
ఘటంబులపై నయద సంగర భూ విమెకలి
యంపే శశు ఘ్నంబు నా మా నకౌళి
గా వింపరు డేగ రాక్షసు లపై కురితి
పంచు సెంట్టలు బు డ్గని బు చౌ త మి గుల
సెంచు దాన పులమెనులు గదామాతిని
కట్టు బా శంబుల కంతము లంవ సరి
పట్ట సంబు నగాట్టు పడు మస్తకములు
నర కుల వత్తంబు చౌ నరములు దునియ
ధరము న బలక మాస్త్రముల దాటంబు
కరుల శంకరుని కింకరుల తిన్నరుల
మాకుల బాణా యివే మాంకి యింబు యిట్లు
జనగంబుగా వింప తురత పాంబు
జనగంబు పూరించె బుల బు లాగవ నుండు

పూని పురాతిపంపున మహాభవీరము
 దాన వాక్య తి పదత్రయము ముత్యము వికటి
 ముస్తక త్రయము ముత్యము మలయునుమత్ర
 మాస్త్రంబునందు భస్మాంత్రము లభిమత.
 పరువ డిలునుదెంబు పరమ వాచిమల
 మరలంబుక డిసియ ముద్ధాభవాంశముని
 మలగాని యూర్తి—తి శవీలయంబునండు
 స లని రా వులు ప్రలంబాత్మకంబైన
 విడికటి శడమోనపె ల్లాన్దిపై జెనె
 పొడిచిన నది మంత్ర పూర్వంబుగా
 వేళ్ళిడిరాముపై వేగం బువె తె
 మాళిదానిపెదవేల నట్లయోవజ్జుమ్మ
 నది మేరుశ్వుంశంబు నందె నండు దియ
 బదురుపలయ్యె దల్లంశమంతయును
 త్రేమ్మరగావియె కామపాంబులు
 నమ్మ మభవీరము నామావముగావింప
 నాసమయమునన్ది మాతి యెడబొమ్మ
 బాసు రది వాన్ది పుష్పము పుష్పము
 రానింబు పుష్పం. పుష్పము పుష్పము
 కాళంబునెత్తె అకర వక్రము గురు

7°

కదిసి పోగిర గతొచ్చె కమలాక్షతాంశ
 త్రిదశులపైరువంద దేవళీసుతూత
 బాణారమల్ల వత్సేజ్జీసలచేది
 పాగిమిచ్చిన బట్టఁ బరగ బివరంబు
 శిరముల బుప్పులు పెదురంగబెరువ
 నురుతళకలా మహిమ గ్రమైలగుదియె
 పన్నగాలు తళివం పావలుల్లాల్లు
 నన్ని ముస్తాకములు నన్ని ప్తాదములు
 నన్ని బిడ్డంబులు నమరంగదాల్లు
 విన్నెరుమోశినవేనుల గళిసి
 జలజాక్షతాతారు శంకరబిరము
 తల వట్టుకొనికొంత వత్సేగాదిగి
 కరవాలమున దానికాయంబువెలగు
 బరువడిగడిసి దాపబిరంబుపుడు
 విడికట్టెడివి నపెడకెలసెల్లి
 తొడిబడెండు పోతుల హిమబిరము
 దానిపై బుసెయ్యుధులుగాదిగి
 పొగినక సముద్రులు బునాదమకర
 గారుణమల్లయుద్ధమునొకెరులు
 చిరంగదెలగి శిశిబూతి సత్తముల

[illegible]

యని విని గాని యెక్కువకు నోంప
 వనలం కల్లు నకు శివ జీవ గమల వైక్రు క్షుణ్ణును
 మలసి ప్రవర్తన గావ మత్సరం లవైతి
 వలనా డు క్రొళ్లుం డవైతి వి నో డు
 పలమల నవైం హంయ శక్త్యం డవైతి
 వలనా డు క్రొళ్లుం డవైతి వి నో డు
 బలది కట్టక రామ హంధ్రుం డవైతి
 వలనా డు క్రొళ్లుం డవైతి వి నో డు
 ఇట్టి నీ తొండ నో నం త లం వాడ
 నెట్టి న తొండ నో నం త లం వాడ
 సర్వ పరాధి నో నం త లం వాడ
 సర్వ పరాధి నో నం త లం వాడ
 జీవ రో నో నం త లం వాడ
 వరియింపు మె పు డు ను జ్ఞాన ము లయం దు
 నరవిష్టై నెట్టి ము జ్ఞాన రమేష్వరే ని.
 కరమర్థి కావగ్గో ము గానిం ము వారి
 నారూఢి గ్గో ము వారి నారత్న లగ్గి దల ము
 వారి ని పత్తియిం ము వార్థిని వ్రాయు
 వారి ని బాధి పవలదు పొమ్మ ము ము
 నారత్న ము గానిం ము వారి నారత్న ము

అతి సంగ్రహమును సహజాత్మకముగా ఉండగలదు
 ప్రతిభుడైన న్యాయ భయముండివలె
 అక్కడ దెలిసినది... క్రమశాసనములు ?
 మిక్కిలి చననార్చు వెలసినవివేక
 సూతుల రథుల నాసురవైరి యనియెను
 కేతుఁ ఘోషకముల గెడఁచు రాముండు
 తేరులు పొడిగాఁదెగఁ గొల్చు మరుఁడు
 వారణాసురుల వధియందు శరణి
 కనుమరుగంబు కంసాతిద్రుండు ?

ఘనవరశ్చిహ్నులుఁ గంటుండు చదువు
 బలురావలయు తులనముల్ బహుత్వముఁ జాలుక
 పోలి పితృశత్రుల సుంపు బలుండు
 తులన భద్రములం దునుము దర్శకుఁడు
 కరవలల నొలముల్ విండిండు నొక్కొక్క
 కంఠములు బుడండు కావలెను
 పంప నొనఁగొని భుజుల మీద నిలువ
 ఈ కితి ముచ్చర నేక మాత్రుల
 ధారల యుద్ధము దృతి పోయెనుండు
 రామరామానుజుల సౌమ్యము లివ్వెను
 రామ రామ - భాగ్యములు మోలె

రామనియోతనారామమండల
 రామమండలమండలమండల
 పక్కలయ్యదాగ్నితి జడిసిభృతిల్ల
 శుభ్రనిభృతినిజస్మరణమంత
 పోలింబడిపాతిపోలికజ్జి
 మాండ్లమాండ్లిదూలమవిగాలుచారు
 తలలువీడగనాయుధంబుల్లువైచ
 చులుదిక్కులకుబంగపడియెగువారు
 పరియ్యతయన్నకపాలభంగమల
 దొరగురక్తంబులతొమ్మగ్గువారు
 నగుమనోభంగిభయంబులైచనగ
 మదినూర్లువేట్టయెంబడులగుణింపు
 తుదియొంతయగునన్నిమరగరత్నములు
 పదివేలుసూరింపబట్టిగుణింప
 నదియొంతయగుమాడనన్నియెగులు
 మదిలగానగ్నికొక్కకొక్కమార్గసంతతుల
 నిదిపొరింపనుల్వీకులతిలక్త ?
 లకడ్యశ్వములుపదిలక్కలభటులు
 లక్కరథంబులులావైనయట్టి
 కరుతెనబదివేలుకంసారితీవు

శరణం ల సమి తి సే నేయం యోగం
 యుక్త దష్టు డు కీలకా లు క నేత్రము ~~లు~~
 వి గ్రహించు దగ్గు డై వెదల నూహించు
 యరు దందగా బు వి యూరు పత్రముల
 యుర విరి కై ప్పుపై నమరంగజౌళి
 విమల యుక్తము తే నినియం
 వ్రుమక సామ్యం మే న సు పాక్షిక దాల్చి
 తెలు మా వ్రుపై నాయు వికవిక న చుప్
 తెలు నిం చు మై పుణత తే డి గా యుని
 కడు దట్ట మై గ బ్బు గల దట్ట గట్టి
 నిడు దెన పొదల వన్ని య జగ ద్గౌరుతి
~~అను~~ సై ర ద్విజ దండ శూల కేలా దండ
 పరమ గదా ఖ డ్ద బాణాస్త్ర నంది
 యురు ~~క~~ ధా కూ ణ్డై యుద్ధరంగమున
 కతి తే వ్రుగతి తోడ నరిగె నప్పోళి
 పై లంబు తులసంది పై యిం చు మావు
 గల భూ సురై డై కై వెంగ డ్ద గాల్చి నడువ
 రవ యి గల భూంతుల రథ ముదూలంగ
 భవు ని సత్తా వచ్చి భవు డ్దే న దంబు
 పౌలమ డై రయంగ భు సే తములు ప్పిసి

కేలు

శ్రీ స భూతిమెది

మెడల్యపి వీపుల మీద బావలపుల

కడు పెద్ద పెండిరు కట్టుకా దిగి

బెడిదంపు బడతెల్లపె నగూడ బట్టి

మడవలై

మకూడముల్లు ప్పి

మంగులు వానిపి జూపట్టు పుత్ర

లంగ వస్త్రముల^{బి} శీలంబు యెండురులు

గళ మలు మోపు ప్రక్కల తోడ సురసి

మొలయంగరు చాత్ర ము లకల్పై

శూలముల్ బిడి గుమ్మురును సింహం నాద

కేగాల నా రుద్దిలాది కుడిలరన సమల

ప్రమథ

మడన బలంబు సంభ్రమల గాలువ

సమరాతి వీరా ప్తి వరస ముల్ నిగ్గు

భయదోళి చండు భాంకార తూర్పు

పయ హార హార ముల్ బంగమెల్లనింక

పయ్య న ససురంబు శౌరి తోహతులు

కలయ్యంబు దీరత గావింప పెడగె

తలపడి గోవింద తనయు తోను వలుడు

తెలకొగి బీవరంబు పోయంగ దురాదె

మోసాలు నిపురును మిడిగ్రుడ్లు ద్రిప్పి

నాస యూ డింబ కల్పములు నిక్షింబ
 కడు భవంబున మూషకంబుగై ర
 నిడుదతొండు ముసారె నిక్షింబుతొనుచు
 లంబూదరుండు ప్రలంబునీ తొండు
 యూంబుద భవనిమీనీ నపుడు గర్భింబ
 తలకొని నడువనాతని ముసం కమ్ము
 హంబుచేరనిలంబు యవనిరా దివియ
 బలరా ముగిసింబు సాంధ్యతి సుతుండు
 శైలసిదం తాగ్రంబు చే బట్టి పొదింబ
 పొదింబనరాని పొదింబ ప్రత్రుడా పొదింబ
 తొడి బడరండు చేతుల యెంబియతని
 పట్టుకుంబ తలములు పగులంబముసల
 శబ్దలఘాతమొనర్చి సమరూరివీక్షాన్తి
 హరియల నుప్పొంగి పురాణాతిహాద
 శరపంక్తుల డరింబు పజ్జలకూ పింబ
 హరుండు ద్రిశరముక్తి హరిమూదవేసి
 మురవైతి యెంబుతొమ్మిదమునదాని త్రొంక
 గిత్తికుండు సోస నాన్మియమార్గనియు
 వరుని త్రొమ్మిదమునదాని వారింబెనొరి.
 శంకరుడొ సెప్పెనొరదె తేయ

శంకరాంబి శత్రుశస్త్రసూత్రముల
 వాయువ్యసాంప్రదానాం సామంతాం
 సామంతసాయకాస్త్రములచేతంబు దానినడచి
 యిష్టులు వడకంగనిచ్చుమీరణి
 వైష్ణవాస్త్రంబున వాసుదేవుండు
 జననాథ తత్త్వివేశరమహాత్మ్యమున
 దనుముల బ్రహ్మధర్మములు తదితల
 నందకాసురవైరిన తనిరధంబు
 నందకారము ముంపనది మోడగాంబు
 వేరుధర్మములు విజయంబులు యుక్తాని
 నారాయణాస్త్రమున నుత్తర ప్రయోగించె
 తిది మాధవునియంశ మగుట దైత్యురి.
 యెదుట నూరక నిల్చి నిందిరావిఘ్నము
 బున్నాది నగవుతొ పేకెని తనదు
 పెన్నెనపాదిలూనతెచ్చి చేర్చుటయు.
 గనుగానికొంపింబు గర్భకంధరుండు
 మునుశరంబులు ద్రుంపే మునయైనశరము
 నరిమోసి యే నెద ననునంతలూన
 మాని సర్వహృదయ వివారిగావునను
 పదరతయూర్జి పొందుకొనియు

పొదులువేడుక మంత్ర పూర్వం బుగాన
 నం ఘోష భవము బ్బుల తి బీతిమెంద
 జ్ఞం భసము తాత జ్ఞం భదారంభ
 నుంభ దం ఘోషధర స్తోత్రని నాద
 జ్ఞం భణ శరవేదై శిఖి నేత్రమింద
 నది భూమియూకాన మనలంబు మ్రోత
 నది మవోదహం నతనా వలతెగాడ
 నది దైత్యజనభీక రాకృతి తెగాడ
 గదిసి శంకరుకాన్తుకం బునావో భ
 తెడి వినబాణంబు తెడి వినట్లంద
 వది తెగాడ నాదని వక్త్రంబు నాదో
 నన ఘన గావింద ది వాన్త్రుప్రభావమున
 రుద్రుడ ఘనముద కేండ్ల వక్త్ర
 యావలంపు మమనన లయుక దోషప
 గ్గాన మంత్ర లయ మూరు పదన శిల్పమును
 నిడువేన్ద్రుకల తెగాడ నిర్భూర్పు లంబును
 కడుదం హమున కన్ద్రోక స్మృతు మోక్షి
 పారవశ్యమునొంద భయముంది నంది
 కరు మరై నంతే తీ ప్రాకతిని
 కమలాని వరుడు కవకవ నవి

శ్రీ

ప్రమదం బులెమో నం త పాంస జన్మంబు
పురాణం చె నత్తరి పురు బా త్త వలంతు
యది మామ ప మ్మి ఖిం డలుక రా త్తంప
నదలం చె కడు నట్టి వా సం బు న్నే ని
మన ను పై బు ల్లే ని ప్పై మాధ వ మ్మింద
పది పేలు తూ పులు బ వరిం బ యే న్నే
వారు వలు వ్వురు న్నని వ విల్లు వాయు వ్య
వారు నొ ప్పం బుల వా నిమ్మ తింప
భోష నొకారు డ్డై పెరిగి ప మ్మి ఖిం దు
తూ ల్లేం బ బ్ర వ్వుని తాని నామ నర ము
యే న్ని న నది వత్తై ~~యే~~ న్ని న్ని తి దాని
వాసు దే వ్యం డు ద్రుం చె వర పత్ర భంర
శక్తి భరుం డల్ల సమర సంత జ
శక్తి త్తై యోగిం చె జల జా త్త మ్మింద
మీం డి మం డిలు జం డి మిరు మిల్లు గాలుప
గం డి ల రవ శి ది గ్గ జ ములు మ్మింద
ప ను దే ర నా పిం బు పోత్తం యు భుం తు
కను గాని న వ్వి వలం కారం బు పోత
సర గల న శక్తి వి శక్తి వి న్ని గా వింబు
సురలు ను తింబు ప్ర సు వ వర్ష ములు

గురిజ్జియింపు ~~యి~~ మునుం
 గలరుతల హాలమెత్తి కెయని యూర్పి
 హరి కార్తికేయలు హరియుంప గాది
 కరపంకజవలు నఁ జెప్పెను ద్రిప్పనంత
 నానత్ర దీధితు లాహల ద్యుతిలకు
 భూబ వింహూద్రి భూసుతుఁడు గయ్యంబు
 ముదిని యయం బంది మనుజు పొరంగ
 ధానవారాతి సుదర్శనంబెత్తి
 వెన్నె ^{వి} దేశప్రేయ నుంకింబు
 పన్నగం తకవాహు పొర్వతీ నుతని
 నతుమ గాదిరయను నన్నవ భూతం
 పొంద మాప భూతక పురుషోత్తమండు
 న్నదురూపే వ్రేదేని యుంబు విశ్రు
 వాదనోష్ఠ ములుని తగ్గవల వాచరించు
 విప్రుల స్మృతిమలుల పోవిలుకు గాకనుచు
 నేపియింపె నంతలు నరబుద్ధుఁడతఁ
 బాంబుఁడప్పుడు నిజ పాణుల బాంబు
 బాణాసనాదుల భజియింబు కెరలు
 నీలకంఠా నీత నీలకంఠంబు
 నాల్కలకుండలుండె యెక్కి నీకై

82

వా రణం సగ్ం దన వా మో ది రుంథ
ధి రులు ~~హం~~ యే తే రం గ మున్న
ఘమ ఘల మయ న వాన్తి ఘూర్ని లకలగ
థమ థమ యని మ్రోయ థమ రుపు ద్రిప్తి
పెట పెట యని శైల బృంద ముల్ ప గుల
గిడి గిడి యని పండు గీడు ముగ వల
బలు విడి బర తెంబ పద్మాత్మ తోంథ
బలతె రత్నాత్మ డి బల సూనుఁ డపుడు
పాము నువెడ మా డ పక్తి కై కై రను
సోమరి రాకాని సు డి గాల బట్టి
తుడి బడ జంపి శంతులు వైసి నాంఁడు
గ థ బు పో యు నయట్లు గండు నా తోంథ
వండు ని నెం దెం దెం మ నా నా గెలు
జ్వరు భంగ పరమ శర్వ ము వలదు
బాణి ము వేం ద్రా ది భయ దక తొంఠ
బాణు తన్మై తుం గవె బల తనూభవుని
మా తం డి గయె ల్ల మరలుం ప నిన్ను
తరి పా గంట్ల యిం దు తొచ్చె డవు
అని సేయ గు ని ప్త నపు డ మురాంకి
దను బాణి య డ ప్రల్ల దము తే మి ల్లం

సహజగుణులు యిది యిది యిది యిది యిది
 మహామయ ప్రాణిని సేవించుచున్నాము
 ప్రాణి మూలము పల్లవముగాక - మూల నామము
 కైకైని కయ్యంబు గావింపు మనుమ
 నతిసహాయుడకలెని రాంబక సమితి
 జిత్తిజేంద్రుమర్మములతో నీ దూరనామ
 నాసురానాతి మై నా సురానాతి
 వాసి కవిరక్షేంద్రుల వలయుంబులైన
 నేను నును ధనువులనియు పరంపరల
 వానలగురియుంబు వానిమొకరి మొకరి
 కరిమించునన్న నగతకలంబులైన
 గతిగల్గి మెరయమాగ్గరిమలవాని
 యూరూఢ భక్తి? గుణాలయము దునుమ
 క్రూరుణిపెల్లి దిక్కులు రల్లదిల్ల
 కరవాలగుల వలుదగవంద్రువోస
 పరకుపట్టసవలుల పట్టుకైవె
 నచ్చాయుధముక్రిహారివగట్టనెల్ల
 నత్తంబుగానింపనక్తంబును
 మునుపారనొక్క తమ్ముని పోతగాన
 యునలాంబకంబులైన సురానిదాని

చ యుగ్మ సప ర్థ న్య శర ము పే న తు
 క యుగ్మంబు వివిధ సంగతుల నొనర్చు
 నా పే శ పక్ష్యేంద్రుడ సుర వా మానము
 వే వే గ రణము గావిం పుచున్నె రతి
 గరుడుండున వ్యపక్ష్యము నమయూర
 శీరము ప్రేశ నయకుం త శిల నాశ్రమము
 వామనాకృతి నవావై ర్మపే గ దిసి
 వామభూగవలుగొన్న వణిజింపఁబూసె
 పూనిన గోవిం ప భుభుగాతితక్త
 సానీలతంతంబు నదరం టు పూర్వ
 పదములఁజి డింబు పట్ట తుండమున
 నెడలంబు పక్త యెమ్మిడియంగఁబెడి
 విడియ నిర్భర రక్త వీధి మోనింబు
 వడిగూడిన విమల ప్రస్తావం డియను
 త్తొర తిఁ మోరంజి యుంద్రాతిఘనము
 యూరం బు మూర్ఖిల్ల నుర్విపైవైసె
 వైసెనదెప్పిరి వారనియలుక
 లేసెపింబుముగదలంబువేవే గ
 వైవేధరాస్థుని కం తంబుద్రుపె
 శంకరావధరణముల శంక రంగముల

బంకింబ వదలక పద్మంబు సొరల
 జ్జిగ్గోర(డి) ప్పివెనెనుధరా స్థలని
 వెలగందియం తెనిగివెల్లుఁద్రెయసుర
 నలుదిక్కులరయంబనంది వేడ్కింబ
 పలకెనం తెల్లబిందపరనుండుకరుణ
 బాణువామామము బట్టి పతగేంద్రుడవు
 పొల్రుణముల్లెనిమహాభాగంబునందు
 నిలబయునల్లఁదిదెనిర్బరేంద్రాశ్శిరి
 బలువిడినాయిత్త పడి సొరధంబు
 గానియేనుమనినగ్రుక్తున నందెరథము
 కైనిపోయిరాత్మస కులనాథుత తకల
 త్రిప్పుతారథము బాణాసురుండెక్కి
 నిప్పులబడినోలనింగిక్రిక్కిరియ
 శోరిపి బ్రహ్మ మస్తకనరంబొక్కె
 ఘోరమైయునిపాడుకైని య్యెలదర
 పత్రంబు పొదాని శతలమున్నెని
 సక్రిదానవు బల్లె నశి మాళి ~~మా~~ త
 నొరిబాణాసురయుబ్బయునల్లఁత
 తారుతవేళ సక్తడికొడులంగె
 తన విండినాళియేదశకంతుగట్టి

46

వినుతి కెక్కిన కార్త వీర్యబాహువులు
వేయుట దునుమ దా వెలయు భార్యలు
వేయు చేతులు నాకు పెరవ చేదనుచు
వేయు పందముల గల్గించెదెమిట కి
మూలము విను నుబతి మార్పు నేడనుచు
నతల లాయు దొడ్డు లాయ తబావ రంధ
శీత సహస్రైక శీత విస్మయంగ
రక్తాబ్జ వికవ పత్రత్రయోదయ
నక్తంబు రాంత కాన్వయ నక్త దళన
నక్తంబు సందింబు నక్తా యు ~~న~~ దు
నక్తా విహారంబు లంబికా కుమనము
వత్తిప్తి దక్షిణాయలంకించు వెచ్చెచ్చెచుటయు
నుడుగలంబులు కాలనుర్విగర్వింపంపింప
బ్రహ్మదలంక దిక్షల కులైదర
బ్రహ్మండమంతయు బిగిలబుద్ధి నయ
కులగిరులు రులదిక్కులు దిల్ల
జలధులు కలగ రాత్రి సులు మూర్ఖిల్ల
జ్వాలా నయంబు తెలవను దెంబు దుష్ట
శీలాత్మంతులంబు చేతుల కురికి
అతిదవలు లర్పణ వింత వనములు నుచు

హరి నమః

పృథ. మి పై బడి యెసస్థితముగానియు
 విలువమును సంజీవి విడువనిపోతు
 లలవానినోసి ననోయుధీరతను
 హంతి కలందినదా హంలవతలవరగ
 ధరణిల్లగిల్లంగ దాటంబుమెరసి
 పట్ట శస్త్రములు మిట్టి పథకరంబులును
 వడియునెత్తురులుర వడివ్రాలుగడలు
 విగతకాయూరముల్ విగతాయుధములు
 విగతాంగుల్లాయక వితతులుగా
 సెంజెంట్ మోర్చెరనురుషప్రతిల
 ప్లింజింబ మరలవత్తము ఎత్త మింబ
 హంతి యున్నకడకొగి యునోసియ కృష్ణ
 సుల్తాని బావమవుల్ నూలనూడంగ
 హంతియుంబ వచ్చితి నద్దరాత్మకుని
 శిరము ద్రుంపగ నాకంసెలవు పొలంపు
 మనిశ్రీ కృష్ణుడు వెల్లుయూ సుదర్శనము
 తనముండువలతల దానిద్రెందియును
 బాణాక్షతయని భంజంప నిత్ర
 పొగిరి యూరివాంజ్ఞేనంబ్రమధనాయకుడు
 సినానితూనాత్మ సేనలతూరక

ఈ

నా న గా త్మ బ తొండ న తిన్ తి పెంకి
పత్తిలెంబు క్రొత్త ప్పెం ద పద్మముల
కెరిగి పల్కర ను తి యుంపం గదులానె
జింది కా నాథ సం వాంతి దై త్రి యుంధ
బృందార కాథార పృథు గుణా ధార
జల జాప్త వి ధునె త్రాసె వర్ణ గాత్ర
సలలతా హార కౌస్తుభ రత్న వరీర
జగ ములయం దువాస వము ఖ్యులండు
నగ ములయం దుకాన నములయండు
నత్యంబు లంజ్ఞాన నత్యంబులండు
సత్యంబు లండు ను సజ్జ నులండు
నమనండు నాయం దు నత్రినియండు
నజడరూపములండు నల్ల లంబులండు
జ్ఞాన రూపకుండ ను సత్వ స్వభావ
కానంద జ్ఞాన మయం దు మిత తేజిమన
దేశ కాలముల మోక్షి స్థాన మంగంక
సానము తొకయలు పైత లతావనమున
నమ దమా ధికరణ మడు . వైకనిత్య
విమల లడదై నత్య విభవంబుగల
వేదవేదాంతము వేద్యుండ వసువు పద్మ/ద

శ్రీదేవి వి.తొండగూరి జివలపుమొరం
సర్వభూతములకుండు పై నున్నగులొండవగుమ
నిల్వకారుండువైత్తినవయలుండుగువు
యుట్టనిమమనననైకం శతాక
నెట్టనననిపాయనెరమిగిరి
శరణుజొచ్చుతినింతకమియుండునన్ను
కరుణించుబానినిగావచ్చెయనుడు
పెనలంకకసుండిట్లుచేసెనేనెచ ?
ననిలగానవధియింపనర్హుడై యెన
నిచ్చెదైట్టెదైగాననాంబమామ -
యెవిధంబునైననిడెర్పవలయు
ననిప్రసన్నాత్ముడై హరునివీడ్చిపి
యనిరురుకడకెనెనాసమయమున
పడినయెనుంబులబరుతెల్లవలనె.
పుడమీప్రాసినహాయులునుగులగుమ
కూలినయరుదమయ్యెనలెట్లగిడిసి
లొలనడికైవయల్పకదైపొరు
నెత్తురుగొలువలనెరసియంతడిమ
వెనత్తంబుతియనుమొండెమయ్యగల
పెదరినమెదడుగిట్టుడిట్టెనతెడలు

70

ఐదిశీనకాయలు ముల్లందువందైన
 గుండియచివ్విపులుగువమరెనయెదలు
 కండలుడుమమరెనకైదుపులసిగిలు
 డులైడుతలలువేటులుతక్కువిన
 పల్లములునుకత్తిపడినపక్తెరలు
 మునమాంసరక్తవలల్లఁగిఫలనిండ
 దినిగట్టుగట్టునఁద్రోసుభూతములు
 వెన్నునియూన్నచోవిత్రమక్రమము
 తెన్నుమనిజిహ్వారవహంసరూపములు
 సద్దలంఘనకాకినామసత్త్వతికాతన
 పొడవైనముక్తికిఁజ్ఞానప్రదానిదులు
 కలిమియుములమోక్తికంఠులురాల
 వరసవింఘ్రంబులవ్రచ్చుగతిధ్రువులు
 జిడిసిద్రోయులుగాఁజేరిలుండిరాదెదికి
 మేడలుగూడింపుచుఁ బ్రొంగుఫలకములు
 కడుపులులుంబురక్తముగల్గెలముక్తు
 లెడనెడనిలడిండియెగయుగాకములు
 కరములుతలుముద్దరములతలు
 పురకదంబుములుసూపురకదంబుములు
 సితసాయుతములుభాదీతసారియతములు

9² సెంటెరుల ల్లావడ లారపుగానెత్తి
 సింధురా సుగ్రాదు మవరసేనుఁడుమెకె
 డిండ్రివ్వు సంకమాదై శలువాయంప
 నాలాపమైనరింప న. శ్చ. శధుం. డ
 లాలమానమునకు తొనంబుసేయ
 నమరాదిలుల్లునల్లితగ్గింబుగావింప
 సుమలుల్లుడైవెల్లుయూశండులొనినకు
 కరయుగ్మమపు డిల్లుత్రమ్మరగాన్ని
 వర వలుకుకరుగింబు వారివీడులపి
 వారుఁడద్రుగ్గొడయైనపదపత్కేంద్ర
 సరస సతిలూప సర్ప పానోములు
 కడదగ్గరతయలన్నకందర్పతనయలు
 దెడలొసినగైనంతపితాంబరుండు
 యనిరుద్ధుఁడున్నగేహంబునకొత్తెంబ
 మనుమనిరక్తింబువెయ్యగేలనివిరి
 పుప్పొడి రవలొనయెరయనియలుల
 మొప్పున తెఱుణ నా బిన్నతలరేవు
 మితితొనిమంబుగ్రమ్మినయలుత్పలముల
 గతిబాంపుమలలెంపు కరికికన్నలును
 కరిగి యెప్పెడలయలుభాకనగ్రవేంతు

గల్గితార్తలు గజౌసి కారాగ్రహంలు
 తెడలమొడ్డెని వస్తు విహంగేంద్రునక్క
 కలువొడ్ల బయనంబు గానూహంసేయ
 బల ప్రత్రుఁడత్తరి బరతెంబ వరాతి
 నలరినభక్తి సౌ బ్యాంగంబెనన్ద్ర
 యని యెనెనపరాధి యైనసెగాదెవ
 మనవి పోతుని నన్ను మన్నింబు నీదు
 మనుమని కీయుచా మానుకెప్పు
 డనుకూలదాంపత్యమగుచు వడ్డిల్ల
 సరిచు ద్విమలులు వెల్లుబి గమలు పొగక
 కరమృద్ధి పెండ్లిగా వింపగవలయు
 నను తురమానాథుఁడంగీకరింప
 దనుజేంద్రుఁడింతసంతసమునెంత
 నయవిదంఁదగు సమ్రాటాశ్రయ్య బలంబు
 జయమలగాలన్న నిశ్చయముగావింబ
 పడవాళురావింబు పట్టింబెన్ద్ర
 కడుబ్రత్రముగ మేలు గల్గుగట్టంబ
 సలలతకదలకొస్తంభజాలముల
 తొడవులు హంఁదనాదులు నిర్లవంత
 గడువొడ్ల మాంరియాన్లు గంధర్వసంతాన

మొరసి మాంబిక్కన్తి తదా మకముల
 తెరగాపు నెండ్లి పందిలక్రింద నిలవి
 దను శొంఠ్రుఁ తటవల్లు దాన వారాంతి
 మనుమని పూజించి మధుపర్వ మ్రొసగె
 నెరి కురుల్ గాపుగా నిగుడించి తొంత
 గురుతైన విరిదంత కై మారుపు బుట్టి
 పసపు ట్టించు లపట్టు బాగాలగా గట్టి
 పదిది—సూ సకము చూపట్టు నమల్లి
 విన్నతి నెసల బాంబిక ముగిలించి
 కన్నుల రోషిగా కాటక దీర్చి
 ముగిమి ముగిమి నప్పు తొంపె గామ మువంబి
 చూస మానలా వనియ్య చుగ నుభాక నగ్గ
 చెలులు దొరతేరంగ చెలులు తనూబి
 బట్టిన దనుండు మెట్టుల లులపై నిలవె
 చతురత మేమ మనం కల్ప ముపు ట్
 పొంత వ్రుత్తి తొరబు రచివొంతు రకువల్లు
 సరస స్మై మంగళాత్మకము లువదువ
 హరి హర త్రునకుని పై నాది ధార ప్రేరిసి
 సుమ మహా మ్రొసగి నశ్రుతి పూరవకముగ
 సుముఖుత్తిదంపతుల్ చూపుచు పొరలు

నావశ నిక్కిము ఖావలగాతనము
 గావిం చునె కమ్రాసె ఘనవాద్యతతల
 నగదర హాత్రాచా నలునాత్తిమింద
 తగుముత్తియంబుల తల బ్రాలువ్రేసె
 వేయిల వప్తి గిన్నును వప్తిరిపెంబు శతుర
 పొల తుక వకొత్తి కంబులు దొలంబ
 త్రైత్ర కూతల దొలంబు కైదమ శిబ్బింపు
 గుత్తంపు గుల్లల కైమరు దిపింప
 కరము లుయ్యన నెత్తి తాంతుఁ దావిద్రు
 తరుగులు దీవింప తల బ్రాలువ్రేసె
 నుద్ద నుండిన యట్ట యుత్తరేక్షణలు
 సొద్ద ముత్తి గువల బలంబ యొడరులు
 పొడకరి యెకపెండ్లి పొత్తు నొంపొర
 పొడకరి ధవళంబు పొడ కియన
 కవనొంకి యుద్దరు గుల్ల గుల్లె తలు
 ధవళంబు పొడ బత్తర వలగానిలు వ
 ద్రు మ్మిపెరం తంత్రి పేక్ష
 మువ్వుని పల్లవు లొంకి పొడంగ
 నాగమోక్షుగా నావ ధూ వరుల
 యొగతిప కింజలయం బందిరావి భుంతు

గానింబ చిప్రువర్గ ములకుభూతి
 వేవేలుదె రగుల వేడి న ధీగ సత్తె
 ధోబనాపేక్ష చోభూసుర వర్య
 లాబుల బూత ప ఆర్త క్షుని శోరి
 యుల్లాస మునబల్లరెంకై కైక్లనితి
 పుట్టిలు వరపిం పుపుపై టివేర
 ప ప్పుబూరెలు పడి పడి గంపత్రెన
 న ప్పుకొక్తరితి బ్రాణం హంతులగును
 తాంప్రి పాంయ సమల శోమ న వంపియందు
 ముంపింపునె టివూ మున్ను త దీర
 కైప్పెరలంతెసి గాప్పే న దెంపు
 లిప్పింపు మంకు నోడి ప్పంబుగాగ
 ముం దులనోతు లందునిప్పింబ
 యొక్కట దీరంగ... లండింబ
 న ల్ల పడిదెము మంబు సన్న వం తకము
 న ల్ల పు ముక్తల త్తగ్గి తంబుగాంగ
 దిప్పే టివ ప్పేళ్ళు దెప్పింబకుక్కు
 లుల్లింగ పెట్టెంబు మోదర్త రుబు
 రును ను ను రు రు నోటి మో యునకల్ల ప్పంబు
 విని న వివియూట్టుగా వింపు పొత్తులకు వాంబకు

విలసిల్లు బాణుం శివ వేద సప్రభ
 బల భద్ర కృష్ణుల బ్రదుగిమ్మ లాక్ష్య
 ననిరుద్దు నిజ పుత్ర సద్గత మోక్ష వలన
 ఘన తర వస్త్ర వర్గముల బూజించి
 త్రుద నారిమతియు మత్రిలు పుత్రులై
 మ్రొదత్తిన చెలుల నమ్ము దిత కృమి సగ
 వాతి తొలుగుండ నవ్వసుదో వతనయలు
 డారుంధ విహంగం బారుంధుండగును
 బుజ పుత్ర వీడ్చెని పరమ సంతోష
 కలుతాత్మ్య డై దాభరకాపురంబునకు
 నతి మనో బవమున నకుదెంచి పొక్కు
 నతలత పాంబుళుంబు పూరించె
 నాద ప్త నాద మత్యాదరంబు దవ
 యుంద వేన్వరుండ సంతృప్తి యుంల కించి
 రవిమింను పురవలు దర్శన తొరగొండ
 లుపామల శ్రీ గార మయము సేయించి
 కలుత ధోరణంబు కాళం శుక్తురయ
 బలము ప్త యుంద వప్రము ఋలుగాలువ
 హరితెరుక్తి రయి హేమంబులుడ ప్రభ
 సురల తొరుదుంద వసురల తొలుగుండ

నారదాదులు మహేంద్రాక్షతత్వై
 ద్భారతాపురి సోమ్య త ద్రోణి వీణీ
 సరుగుచు పురతాంతలాయు షాంతనన్
 వరరూప మిం క్షింబ వరుసనిట్ల నిరి-
 ప రమలు కల వృతేపవడం పు బాంబు
 ప(దములు గలవె యే.) పత్తుగం ధులకు
 బంధులు కల వృతే శరధులదెగడ
 బంధులు కలవై యే చతురవానిలుతు
 డిరు వృల్లల వృతే యే సపరివశల
 యూరు లుకలవెయే లకు వృలాంక్షులకు
 గుల్లులుగల వృతే కుండలంతేసి
 గుల్లులు కలవెయే గొంతులూం గులకు
 కరవలు కల వృతే కనకంపురుషులు
 కరవలు కలవెయే కంఠు కంతులకు
 దంతముల్ల వృతే కళుకులు గులుకు
 దంతముల్ల వృతే యే దంతె యూసలకు
 కన్నులు కల వృతే కల్లం నులై కయే
 కన్నులు కలవెయే కలకంతులకును
 కెరి గుల్లుల వృతే కనిగనిగంబులు
 కెరి గుల్లుల వృతే నీలవేణులకు
 కుంజుల వృతే మే

ననియిల్లు గానియూడి యుచ్చెరువంద
 వసుదేవి పరిధన సదనంబునొచ్చె
 నంతనయ్యతురంత యునిలు ద్వారా
 కాంతలచే వినికడమోదమంది
 నెరిగితివెడలారని నీలమల
 కరమింతు మింతులుగ లలితతురులు

(1) కైపుపంపన...
 (2) బాలు

బెలుగు పొందు తెలుగు

నెరిగితివెడలారని నెరిగితి కలతి

బానిసైతిని గల్గి పరగు కన్నులును
 తావులు మింపు కలందనపునూంబువు
 బావలు

తళుకుయెట్లతి తెలుక్కు

మలగుతిమింపునాగిదుల కల్గెలును
 నెలువ తెలియు తొడ జిగిల్లిలయెప్పు
 నుత్తెడికెండాలు పొన్నెలమోచి
 కున గిరిమెరుగెక్కి కంపపు పై
 మునుక్కువచుల... మురుపుపల్లెరున
 కళలు దేలుమశూన్య కం నాత్మవైతి
 తెలువ మంతలును మింపున నపు మోము

జీవలు శంఖువులు తీరుగాదనిమిగులు
 కేమలంబైవలుద్దుగులుకు కేంత...ంబు
 నంబైకవతినున్నదై...నావి తావి
 పూందీగో... ౫౩ మెల్లు వంస్తవలులు
 గట్టి యైకదినివిక్రమంబులంబులై...
 ముట్టి తిప్పనమెప్పుల పన్నుదెగాలు
 సన్నమైతేబుయ్యె సవనైతే...
 చెన్నుగలనివయట్టిబన్నురియంబు
 మెక్కుంబు తాబుని మూపి బంగారు
 నక్కల మాత్తి నెంతయు నవ్వువళులు
 పరిమళంబుచుతె...
 సురపొన్న విరిమాత్తి సొంపిరునాళ్లు
 వలుద యై... లుప్రెంచి వచ్చువలుగును
 తళ తళ గ్యూతులచేదనలుపిరింద
 ముందువుతైవోడి...
 కుర్రమల సోగులు కైకెన్నయలులశ్శిలు
 బట్టి వుత్తినగుతిమెప్పడిరాజునంపు
 పొడకణిలుల... లుబలుబెడలు
 కమలంబిల్లాగ... ల... గుట్టి
 లిదులంబు తై నవ్వురవిందములు

గలగిన రుక్మణీకంబుదళాంక్తి
 త్రురాకృత బొంబులు తను జొరిక్కులువ
 నెనసిన పత్తయెందులకొనె
 మనుమ... మనిమూల
 ననలాత్రిపులకలు నా రుక్మణీ
 మనుమనిమూ తనల్గ మన కేగి లంబ
 కర మెరుపు విధి పూర్వకంబుగావారి
 నిరువురు నామోళి నిలువించుకొనిరి
 రుక్మణీకంతుడన్మరలుచాను
 జ్వరతాపృరిని యూదవుతెల్లనాలువ
 శ్రీకృష్ణతనయింటి పోలని మెలంగ
 నాదరం దెసగ రా జగిషు సేయుమండె||-
 నని ~~మనుమ~~ జనమేజయ కృష్ణానంపతికి
 జనలనాక విభుడకు పైశంపా యనుండు
 ఘనమోదము ననుచా కల్యాణితల
 విన విసరంబుగా విసేవి. చెనమరు
 సకలదిక్పతి నాథుని తాంబూలము
 నకలంతము ప్రియంబు
 దరణి జనాభిష్ట
 పరమ

